

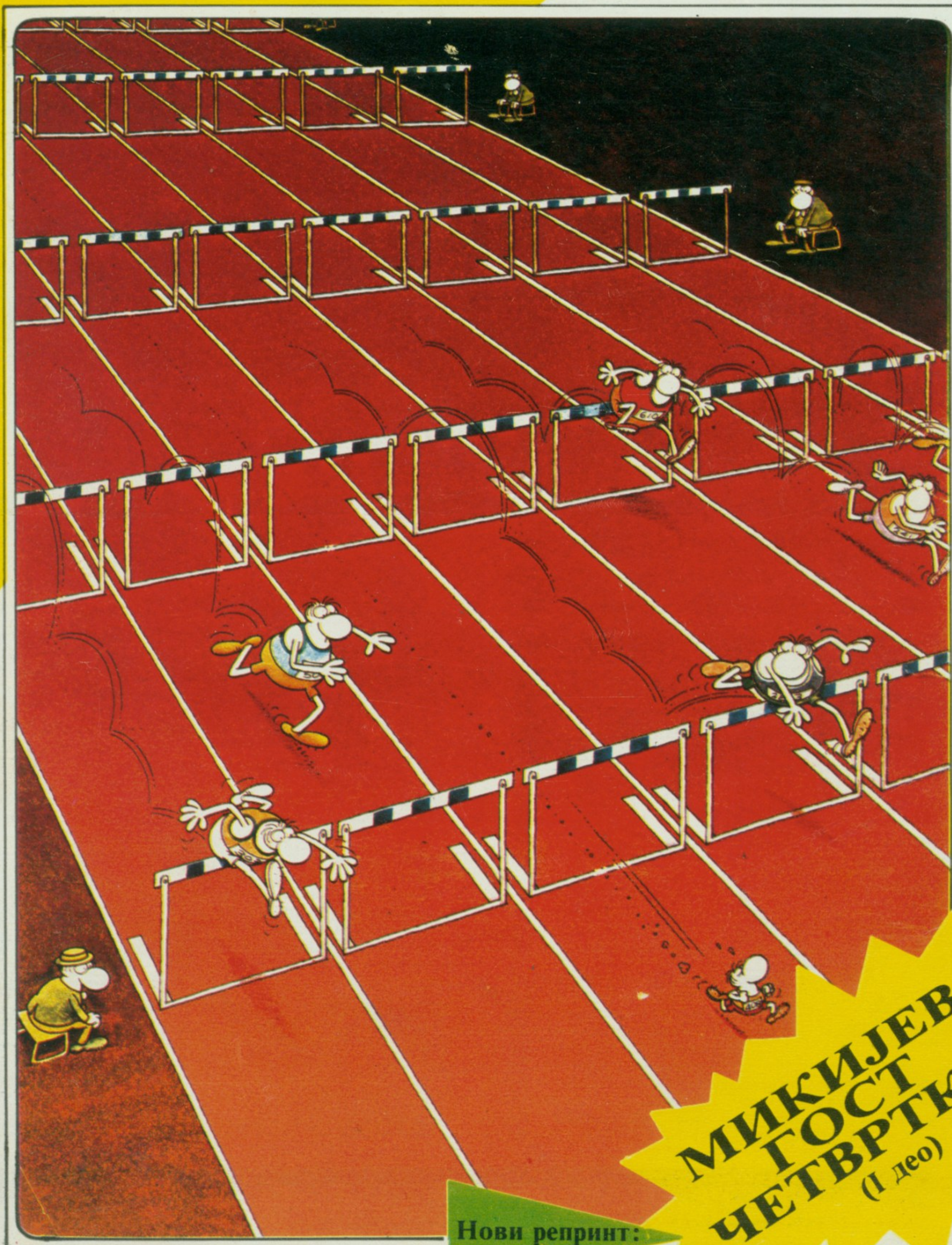
ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

16. IX 1988. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА L • 1000 ДИН • БРОЈ 1916

ОВО ЈЕ ОЛИМПИЈСКИ ЗАБАВНИК (стр. 5)

Нови репринт:

**МИКИЈЕВ
ГОСТ
ЧЕТВРТКО**
(1 део)

КОСТУР

СТАР ХИЉАДУ ИЛИ ЧАК МИЛИОН ГОДИНА МОЖЕ НАУЧНИЦИМА ДА ОТКРИЈЕ ШТА ЈЕ ПОКОЉНИК ЈЕО, ОД ЧЕГА ЈЕ БОЛОВАО, ШТА ЈЕ СВАКОДНЕВНО РАДИО, КАО И ЊЕГОВО ЗАНИМАЊЕ.

КРОМПИР СЛИКА

ЛИНДА ЛИ КЕРТИС ИЗ ФЕ-НИКСА (АРИЗОНА, САД) БОЈАМА СЛИКА НА КРХКИМ ЛЪУСТИЦАМА КРОМПИРА ЧИПСУ.

КИП КАМИЛЕ

ВАЗАРСКО ДЕЛО ПРИРОДЕ ОД КАМЕНА ПЕШЧАРА, НАСТАО ЈЕ ПРЕ 300 МИЛИОНА ГОДИНА У ВРТУ БОГОВА (ШОНИ, НАЦИОНАЛНИ ПАРК У ИЛИНОЈСУ, САД) КАДА ЈЕ ЈЕЗЕРО ПОПЛАВИЛО ТУ ОБЛАСТ.

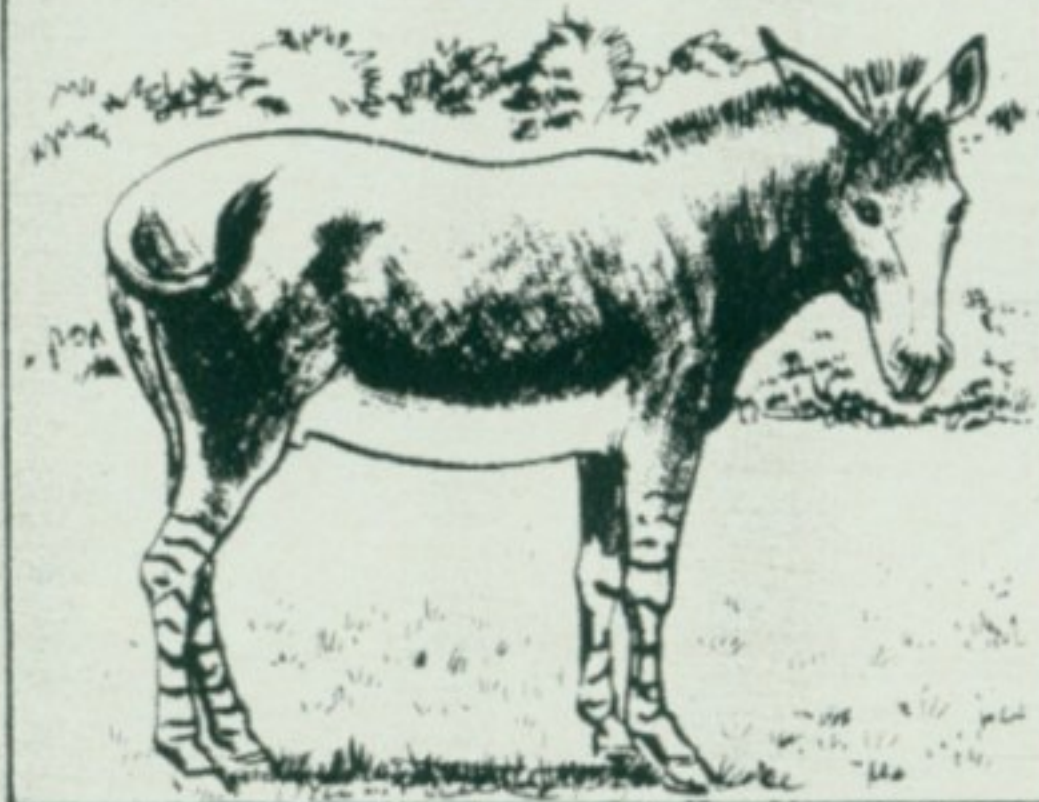

БУБАШВАБЕ

СУ СТАРЕ ВЕЋ 280 МИЛИОНА ГОДИНА, ИМА ИХ ЧАК 3500 ВРСТА, АЛИ САМО МАЊЕ ОД ЈЕДНОГ ПРОЦЕНТА ЖИВИ ПО КУБАМА.

СОМАЛИЈСКИ ДИВЉИ МАГАРАЦ

УГРОЖЕНА И РЕТКА АФРИЧКА ЖИВОТИЊА, ИМА ПРУКАСТЕ НОГЕ КАО ЗЕБРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● бели лук, који има велику примену у медицини, може за људски организам да буде отрован ако се узима у већим количинама. Тада долази до високе телесне температуре и запаљења слузокоже желуца. Опасност је већа него икада јер се у последње време бели лук, у разним видовима, на сва звона рекламира као исцелитељ разних бољки.

●●● да би лик чувеног убице др Крипена био плунути оригинал и добио заслужено место у Одаји стра-

ве у Музеју воштаних фигура мадам Тисо у Лондону, Цек Тисо је 1910. године присуствовао његовом суђењу с минијатурним фото-апаратом скривеним у шеширу.

●●● сваке године на енглеском острву Геруси у Ламаншу бесни „рат цвећа” – тако се, наиме, назива фестивал цвећа. На Нормандским острвима, у која спада и Геруси, живи хиљаду и по становника, али зато овде расте више од трећине укупног цвећа Велике Британије.

Прошле године амблем фестивала било је прекрасно чудовиште из Лох Нес направљено од цвећа.

●●● колач стар 4.000 година изложен је у Музеју хране у швајцарском граду Вевеју. Нађен је у гробници владара једне провинције старог Египта.

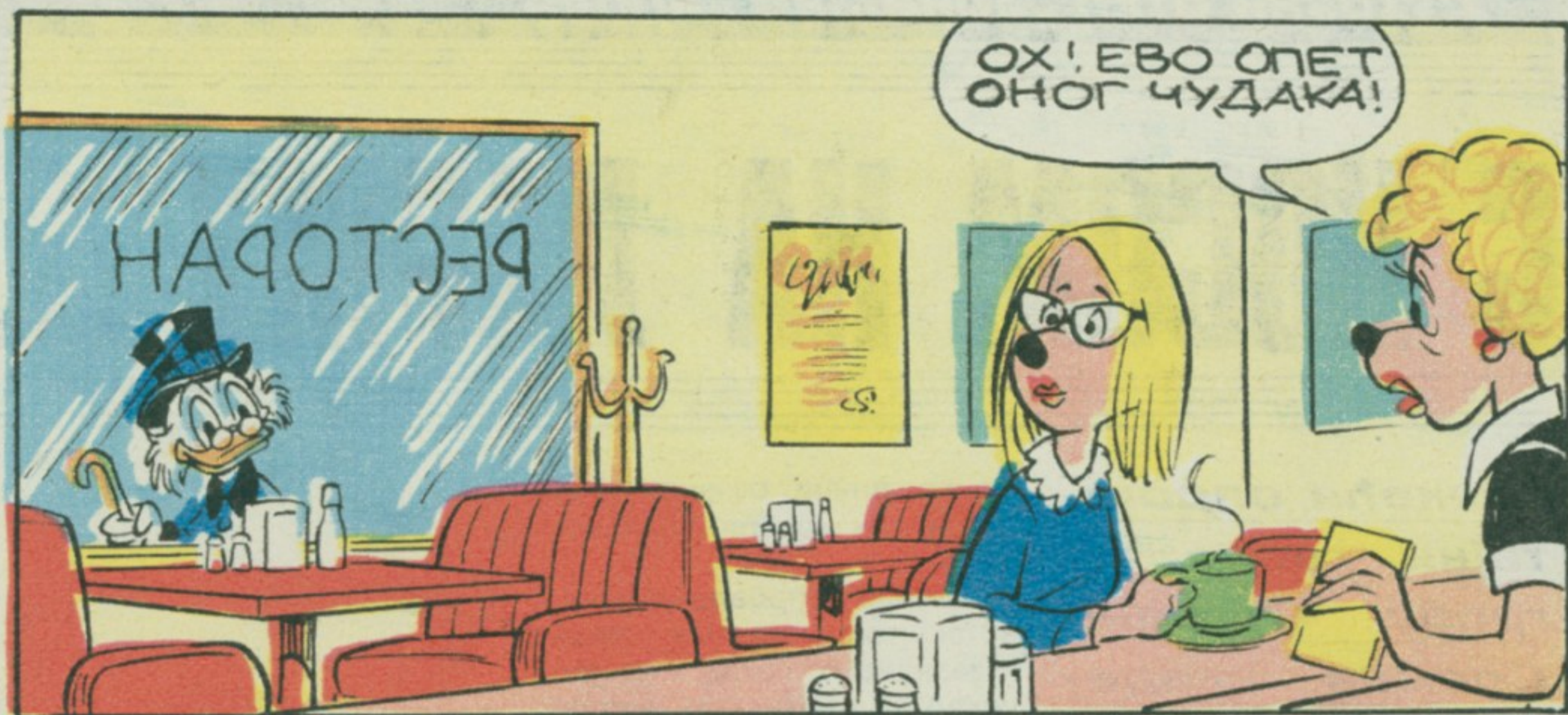
●●● први музеј у Великој Британији отворен је 1683. године при Оксфордском универзитету. Улазница се наплаћивала на излазу, а цена се мењала зависно од тога колико је времена посетилац провео у сали.

●●● на јапанским улицама појавили су се „телевизори на точковима”, приколице с екраном у боји великим као цела страна аутомобила. Видеомагнетофон из приколице засад емитује само рекламни програм.

●●● један од најнеобичнијих музеја у СР Немачкој налази се у Марктобердорфу (Баварска) – то је музеј мишоловки. Многи експонати сведоче о бескрајној људској домишљатости у борби с неуништивим глодарима.

С КОСОМ НА ЛАРМУ

Држећи опроштајни говор на гробу Стевана Сремца академик Гига Гершић је узвикнуо: „Легендарног писца сахранио је легендарни мурдарлук!“

Био је Бачванин, из Сенте. Због презимена пријатељи су често збијали шалу на његов рачун: играјући се речима склопили су слоган „Сремац из Бачке, професор у Нишу!“

Имао је три брата – Јову, Андру и Владу и три сестре – Виду, Десу и Ангелину. Отац Аврам, занатлија, рано је умро. Сирочиће Сремце узео је себи у Београд ујак Јован Ђорђевић, човек од угледа, писац, министар, аутор српске химне. Тако је Стеван Сремац захваљујући ујаку стекао фирме манире за којима су жене уздисале. Оне су уздисале и прогањале га, а он бежао остајући до смрти заклет нежења. Истина, није се уштедео од дискретне љубавне везе, али чим би око њега почела да се плете мрежа хватао је маглу!

У задњи час

Уопште, Сремац је био необичан човек. И животни пут му је неуобичајен. Из Сенте у Београд, из Београда у Ниш. Са севера на југ, из једног у други свет. У Београду је завршио гимназију и историјско-филозофски одсек на Великој школи. Новопечени професор је 1879. постао суплент, или како би се рекло професор почетник у новоотвореној нишкој гимназији.

А у Нишу... кафанице, печењарнице, ракицинице, бурегџинице, ћевабџинице. Па, глумци, практиканти, отпуште-

ни чиновници, официри у оставци, пензионери, браколомници...

Сремац је проводио дане и ноћи у том шаренилу, слушао и записивао, некад у свеску, некад на кафанском јеловнику. Људи око њега простодушни и добродушни. Он је њима отварао табакеру и новчаник а они њему срце и душу. „Гос'н Стево, јел' може једно чокањче на твој рачун?!“ „Може, роде, може!“ Сремац је уживао у друштву тог света. Толико се стопио с њим да су се пријатељи „финијег рода“ забринули за Сремчеву судбину. „Требаће нови Церовић да га спасава!“, говорили су.

Михаило Церовић, дозволите, али за њега нисте чули, био је Сремчев друг из младости. Као студент Сремац је по цичи зими запуцао на фронт (био је српско-турски рат). Иако болешљив, пошто-пото је хтео да се придружи нашој војсци. Ујак га је одвраћао, молио, убеђивао, али слаба вајда – младић је побегао од куће.

Шест дана и ноћи пешачио је до Ражња. Сутрадан је по снежној мењави кренуо за Ниш. Уз пут је пропао кроз лед у неки јарак. Сав мокар цвокотао је од зиме. Није било преобуке, а ни дрвета да се заложу ватра. Нашло се око њега само мноштво добровољаца, међу њима и стари пријатељ Михаило Церовић.

Млађаном студенту рђаво се писало: или ће се смрзнати или добити запаљење плућа. У оба случаја, свеједно, чекала га је смрт. На срећу, наишле су поштанске двоколице које су хитале према Нишу. Кочијаш није хтео да чује да повезе Сремца. Немајући куд, Церовић је извадио револвер спреман да пуца. Преплашен, кочијаш је ставио Сремца у двоколицу и пожurio у Ниш. У последњи час!

Последња прича

Службујући касније као професор у Нишу, Сремац је и понашањем и изгледом очарао Нишлије. „Леле, бре, ем душеван, ем господин човек!“

Од њега није било већер кицоша. Коса очешљана „на ларму“, на глави шешир широког обода, пепито панталоне и обавезно жакет „у фарби“. Жакета је имао најмање туце. Од вишњевог штапа и вишњеве муштикле никада се није одвајао. Волео је друштво и шалу, али се у друштву није истицао, напротив, био је изузетно срамежљив. Једном је отишао код лекара. „Скините кошуљу, господине Сремац!“, замолио га је лекар. „Таман посла да ме видите голог, одговорио је, ако може овако – може, ако не може онда ја одох!“

Нико од пријатеља, а стицао их је брзо и много, није могао да претпостави да ће „од њега испасти књижевник“. Када се после десетак година проведених у Нишу огласио као писац, јавност је била изненађена. Ускоро је постао веома читан и популаран. Лик Зоне Замфирове донео му је славу, ликове је савршено обрађивао. Попут руског писца Тургенева, причу је тражио у стварном животу. Осим што је годинама упијао све што је чуо од обичних људи, грађу је налазио чак и читајући списе бракоразводних парница у београдском Духовном суду!

После двадесет година службовања у Нишу, премештен је у Београд. Настанио се код књижевника Милета Павловића-Крпе који му је постао и пуномоћник и нераздвајни пријатељ. Наставио је са биемским животом, али пазећи да не претера у чашици и залагају. Мада се дружио са књижевницима, одбијао је да се солидарише са њиховим политичким убеђењем, нико није могао да га веже за свој правац, нити увуче у претресање политике. Политика, странке и владари нису га занимали!

Пред почетак лета 1906. изабран је у Српску академију наука. Био је очајан и снажђен.

– Па то је старост! – вајкао се.

Септембра је требало да свечано буде уведен у Академију и да одржи приступну беседу. Спаковао се и отпутовао на летовање у Сокобању куд је и иначе годинама одлазио.

Сокобања тада није имала канализацију. Првих дана августа Стеван Сремац се инфицирао на сандуку пољског клозета – задњим делом тела закачио је зарђали ексер који је штрчао из даске. На раницу која се створила књижевник није обратио пажњу.

Инфекција се, међутим, брзо ширила. Кад су лекари стигли, могли су само да утврде да је инфекција, у медицини позната као „erisipelas tigrans“ а у народу као лутајући „црвени ветар“, већ узела маха. За такву болест спас је једино пеницилин, но он још није постојао.

Чим се инфекција спустила у трбушну дупљу, крај је био близу. Сремац је шлупао четрдесет пута у минути. Целокупна српска штампа свакодневно је доносила извештај о књижевниковој мученичкој агонији. Последња два дана више није долазио себи. Умро је 12. августа око четири по подне. Имао је само педесет једну годину.

Свечану беседу у Академији није одржао. Уместо тога, њему су држали беседу над отвореном раком на београдском Новом гробљу. У име Академије говорио је познати правник Гига Гершић. Узбуђен, са сузама у очима узвикнуо је:

– Легендарног писца сахранио је легендарни мурдарлук!

Комедиограф Бранислав Нушић био је кратак. Његов говор садржавао је само једну реченицу:

– Зар је то твоја последња прича, драги Стево?!

Била је.

Миланко Тодоровић

Илустровао: Димитрије Костић

ЈУЖНА КОРЕЈА

КО СПАВА ШЕСТ САТИ

ПРОПАШЋЕ!

– ХОЋЕ ЛИ БАРОН
ДЕ КУБЕРТЕН
ДОЋИ У СЕУЛ
НА ОТВАРАЊЕ
ОЛИМПИЈСКИХ
ИГАРА?

– упитала је ових дана
једног страног новинара

млада Корејка и он није могао да се уздржи од смеха. Јер, француски историчар и утемељивач модерне олимпијаде умро је пре више од 50 година! А колико просечан Европљанин зна о Кореји, и то Јужној. Проверите на себи. Одговор, после натењања, гласи, отприлике: Тамо негде код Јапана, корејски рат, 38. паралела, студентски немири и – тачка. Да, и олимпијске игре. То би било углавном све. Да се Кореји насмеју. На овим страницама „Забавник“ ће вам представити ову суперзанимљиву земљу

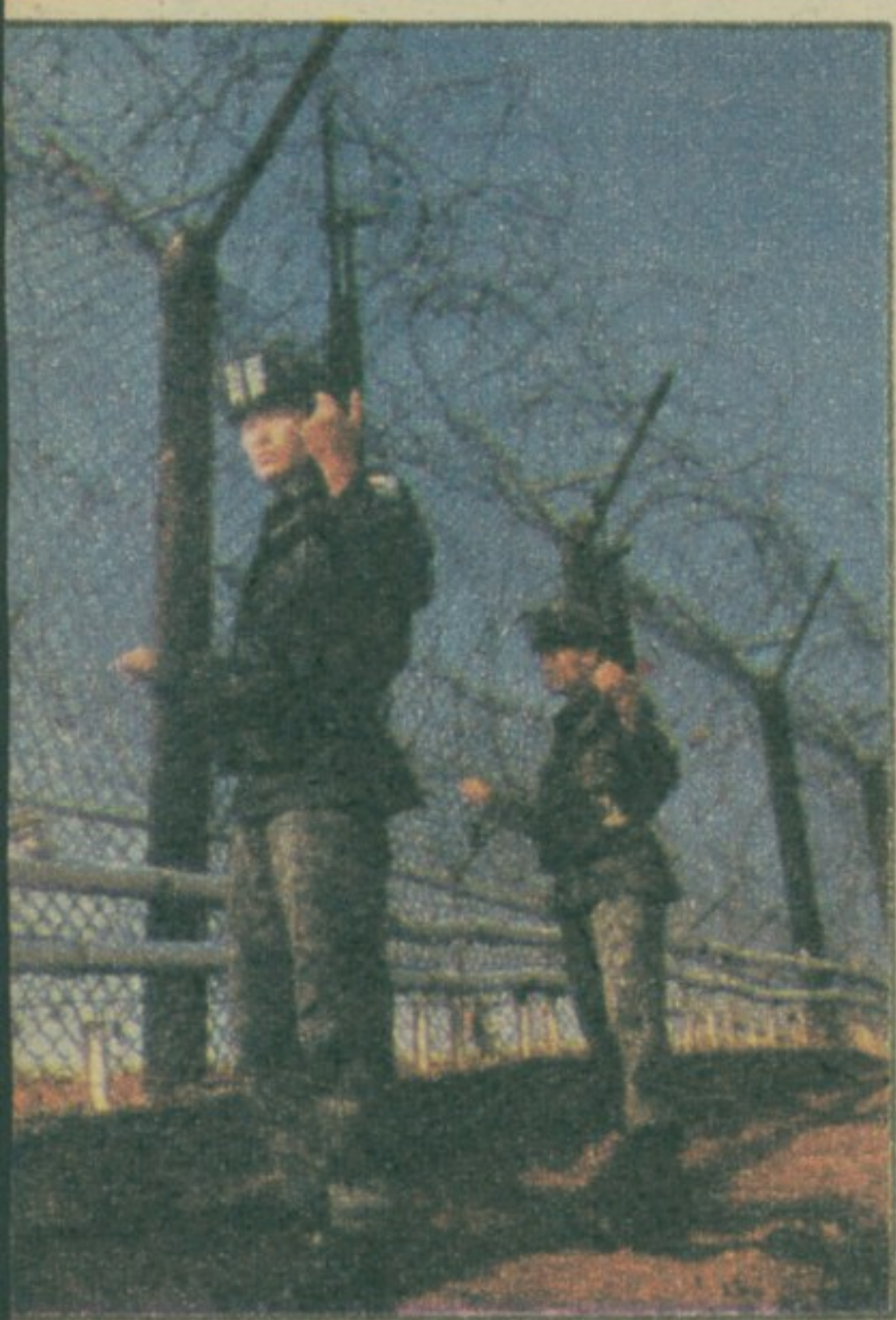
Југословену би било доста да буде запослен 2-3 дана у Јужној Кореји, па да му се живот смучи. Навикао на викенде, 42-сатну радну недељу, годишњи одмор од месец дана... А овде, од колевке до

пензије, од радника до министра, цела земља устаје у циклус зоре и бесомучно ради цео дан и тако целе године. Гужва у сеулском метроу не почиње у пет по подне већ од 20 часова, кад рекламе на

ноћним клубовима у квартонима Итевон и Кангам већ увелико светlucaју! А ако у 22 сата видите светлост у некој канцеларији, немојте мислити да су то чистачице. Милиони стручњака и рад-

ника који испуњавају своју радну недељу од 54 сата ринтају и не помишљајући да се жале. Напротив, поносни су што припадају нацији која је првак света по дужини рада, далеко испред Јапана!

НЕВИЋЕ-НО ОБЕЗБЕ-ЋЕЊЕ

Цео народ Јужне Кореје уједи-нио је своје снаге да се Олимпијске игре одрже у беспрекорном реду. Сваки шраф биће на свом месту, слажу се сви који познају менталитет овог радног народа. У ствари, једино чега се Јужно-корејци боје јесте – безбедност учесника и публике на Олимпијским играма у Сеулу. Зато ће ни мање ни више него 120.000 полицајаца дежурати у овом граду за време Игара. То је читава армија наоружаних свим справама које је јужнокорејска и јапанска електроника досад измислила за контролу и откривање преступника.

Страх од атентата је донекле разумљив. Недељу дана пре почетка Азијских игара у Сеулу 1986. године, експлодирала је бомба на аеродрому и убила пет особа.

Иначе, Олимпијско село биће окружено троструким ланцем „одбране“, снабдевеним свим чудима полицијске науке. Уз то 42 хиљаде америчких војника, стационираних у земљи, биће у стању приправности, док ће један носач авиона Америчке морнарице бити усиђен на обали Жутог мора, у близини Сеула. За сваки случај. Биће спремне и специјалне трупе стациониране у Пањумному, састављене од добровољаца који су прошли кроз оштру селекцију. Они сви имају црни појас у џудоу, обучени су за борбу прса у прса и у случају узбуне, спремни су да ступе у акцију за – 17 секунди!

Надајмо се, неће бити потребе да то и докажу.

Пре 25 година Кореја је била међу најсиромашнијим земљама света (последња глад владала је 1960), а данас је то један од нових „азијских тигрова“. Колико је стандард порастао најбоље сведочи цифра од 300 аутомобила колико се региструје сваког дана у Сеулу.

Али, за овај успех који тако задивљује странца Кореја је платила високу цену: читаве генерације жртвовале су све да би изградиле земљу.

– Ни један Корејац старији од 40 година не зна за одмор – каже историчарка Јун Шум Ким. – Годинама смо мислили само једно: морамо се извући, не смомо више бити гладни. А једини наш излаз био је – РАД.

Машине или људи?

Ретко је у којој земљи патриотизам тако јак као у Јужној Кореји, чему је свакако допринело вековно страдање од Монгола, Манџураца и посебно Јапана. Из тога се и родио основни мото Корејаца: унапредити земљу, сврстати је у круг високо развијених. Из истог разлога је за једног Корејца сасвим нормално да се жртвује за заједницу. „Ми“ је важније од „ја“. Ево једног свежег, уз то још и спортског примера.

Прошле године млада атлетичарка Лим-Чун-Ае, трострука победница у трчању на Азијским играма у Сеулу 1986, пожалила се да је уморна од тренинга. Истог часа тренер јој је опалио такав шамар да се нашла у болници с пробијеном бубном опном. Мислите да се неком жалила? Напротив.

– Био је у праву – каже она из болничког кревета. – Љута сам на себе што нисам боља! Треба да сам поносна на своју земљу. Тренер је желео само да побољша моје могућности.

Од првог разреда основне школе деца се овде укључују у немилосрдно такмичење. Родитељи стално упоређују оцене свог детета са резултатима оног из суседства и подстичу га да ради још више. Јер, привреда земље, упркос невероватном расту, не може да запосли све младе. Друштвени успех зато обавезно води кроз универзитет. Прошле јесени 800 хиљада средњошколаца конкурисало је за само 200 хиљада места.

Да би успели у тако оштрој конкуренцији, средњошколци морају да се држе пакленог темпа. Од ране зоре школе раде пуном паром. Иста слика је и у гимназији Со-Шо, на периферији Сеу-

РАСПОРЕД ТАКМИЧЕЊА

Телевизијске камере целог света биће од сутра уперене на спортске терене у Сеулу. У првом плану видите

Олимпијски стадион, дело архитекте Ким-Су-Гуна,

лево дворишта, иза ње покривен базен и Студентска дворана. Позади десно види се терен за фудбал. Корејски атлетичари тренирали су као никад досад и верују да ће надмашити себе.

тар и центар за једриличаре. Нека такмичења одржаће се у унутрашњости земље.

Ево и распореда такмичења.

Атлетика: од 23. септембра до 2. октобра. Пливање: од 18. до 25. септембра. Јахање: од 19. до 28. септембра и од 30. септембра до 2. октобра. Мачевање: од 20. до 24. и од 26. до 30. септембра. Гимнастика: од 18. до 25. и од 28. до 30. септембра. Џудо: од 25. септембра до 1. октобра. Скокови у воду: од 17. до 21. и од 26. до 29. септембра. Ватерполо: од 21. до 23. и од 26. до 30. септембра. Тенис: од 20. до 30. септембра. Дизање тегова: од 18. до 22. и од 24. до 29. септембра. Фудбал: од 17. до 22. и 25, 27, 30. септембра и 1. октобра.

ла. У 7 часова ујутро први ученици су већ ту, задубљени у своје уџбенике, обавезно у белим еспадрилама да не би прљали школу. – У ствари, часови почињу у 8,20, али боље је доћи раније да се градиво још једном понови – објашњава матуранткиња Мун-Хај-Ах.

Од понедељка ујутру до суботе увече милиони корејских ђака проводе у бубању. Сваки разред има по 60 ученика, али у учионици нема галаме: не сме се изгубити ни једна драгоцена секунда нити пропустити нека професорова реч. Иако се часови завршавају око 16 часова, Мун-Хај-Ах се не диже са столице и ради све до 22 сата. У школи нема ђачке кухиње, па она доноси од куће два obroка, углавном с пи-

ринчом. А кад најзад дође кући, седа за радни сто и наставља до поноћи. – То је врло заморно – каже она с осмехом – али мајка ми прави друштво и храбри ме.

У земљи која има милион студената, уписати сина или кћер на универзитет – сан је сваке породице. Макар се за то жртвовао и последњи вон, њихов динар. Преморени, неиспавани и под притиском да не смеју разочарати родитеље, многи ђаци не издрже и хронике у дневним новинама редовно доносе вести о самоубиствима гимназиста због „неуспеха“ у школи.

– Ако спаваш пет сати, имаш изгледа да успеш – сећа се Ли-Еун-Сук, сада студент Националног универзитета у Сеулу, најугледнијег у земљи.

ИСТОРИЈА

КАД СЕ КИТОВИ ТУКУ...

Оснивач Кореје Тангум, каже предање, дете је љубави једнога бога и једне медведице, а родио се пре 4.000 година. Историја, међутим, претке Корејца налази у племенима централне Азије која су се временом стопила с кинеским становништвом и, чак, дала неколико династија Кинеском Царству. На исти начин насељена су и јапанска острва о чему, између осталог, сведоче јапански и корејски језик који су врло сродни, а оба, наравно са кинеским. Рођаци јесу, али не и пријатељи јер Јапан никад није признавао никакву једнакост и занимало га је само да наметне своју власт. Корејци су то посебно крваво платили у време тридесет петогодишње окупације (1910-1945). Око њихове земље крајем прошлог и почетком овог века тукли су се велики суседи: Русија, Кина и Јапан. Године 1910. Земља Излазећег Сунца победила је најпре Кину (1895), па Русију (1904). Јапански генерал намесник свргао је корејског цара Којонга и на његово место поставио свог сина у униформи јапанског маршала. Постаће, тако рећи, пракса да на челу Кореје, посебно Јужне, један генерал смењује другог. Догађај је у свету прошао незапажено јер се Запад тада још није занимао за ово „парче земље“ на Далеком истоку.

Корејски премијер потписао је наређење о распуштању своје армије и чак затражио од ње да

Црне тоге по угледу на Англосаксонце: студенти у тренутку примања диплома. Редак тренутак опуштања у бесмучној трци за знањем и успехом

Стара корејска пословица каже: „Кад се китови туку, раку су леђа сломљена“. То би у исто време била и најкраће испричана историја корејског народа

помогне окупационим снагама у случају да дође до отпора. Радници су масовно отпуштани, градови, реке, људи променили су име. Земља је опљачкана. Да-

нас у корејским музејима има светлосиног порцулана династије Корио (10-15. век), белог порцулана и тамних ковчега династије Ли (14-20. век), цртежа рађених тушем, узбудљивих портрета и фантастичних планинских обронака на свицима увијеним у ролну, али их је још много више у збиркама Токија, Кјота, Осаке.

За време другог светског рата Јапан је гледао да искористи корејске резерве до крајњих граница. Године 1944. издат је закон о мобилизацији Корејца у јапанску војску. Савезници су на конференцији у Каиру, у децембру 1943, донели одлуку да ће Кореја после пораза Јапана постати независна држава. Та одлука је потврђена и на Потсдамској конференцији у јулу 1945.

Пошто је СССР ступио у рат против Јапана, совјетске трупе ушле су у Кореју из Манџурије 12. августа 1945. Месец дана кас-

није (8. септембра) америчке снаге ушле су у Кореју с југа. Одређена је граница између ове две зоне, дуж 38. паралеле. Јужна Кореја постала је 1948. Република Кореја, а Северна је названа Народна Република Кореја. Исте године совјетске и америчке трупе напустиле су своје окупационе зоне. Од средине 1949. долазило је на привременој граници између Северне и Јужне Кореје до све чешћих инцидената који су коначно довели до рата 1950-1953.

Севернокорејске трупе су за шест недеља заузеле већи део Јужне Кореје. Уједињене нације позивају чланице да не помажу Северну Кореју већ Републику Кореју. Формира се Команда Уједињених нација на челу с америчким генералом Макартуром у којој је учествовало 16 земаља. После низа крвавих офанзива и контраофанзива које су потрајале пуне три године и у које се укључила Кина кад су јединице Јужне Кореје стигле до њених граница, најзад је 27. јула 1953. године завршен корејски рат. У овом сукобу трупе Команде Уједињених нација имале су 333.777, а Севернокорејци и Кинези 1.540.000 мртвих, рањених и несталих. Рачуна се да је преко 10 милиона људи, деце и родитеља, браће и сестара, овај рат раздвојио да се више никад не виде.

Данас је Северна Кореја чланица СЕВ-а, а делује и у оквиру Варшавског пакта. Јужна Кореја је изразито проамеричка (упутила је велик контингент трупа на вијетнамско ратиште) и антикомунистичка: студенти имају обавезне часове из „антимарксизма“.

Јужна Кореја је тек 1965. године успоставила нормалне политичке односе с Јапаном. Због још нерешеног корејског проблема ни Северна ни Јужна Кореја нису примљене у ОУН.

У Сеулу на XIV олимпијаду доћи ће и Американци, и Совјети, и Кинези и Јапанци, и још 160 земаља, али не и завађена браћа северно од 38. паралеле.

Само после вас, шефе!

Ђачки и студентски дани само су увертира за живот запосленог Корејца. Он нема начина да избегне прековремени рад и узалуд му је да машта о годишњем одмору, који ретко прелази 4-5 дана годишње! Запослени се враћају кући касно увече, сатрвени од умора, поједу у тишини вечеру коју супруга већ неколико сати стрпљиво држи на топлотном и одмах лежу. Званично, радна недеља траје 48 сати, али рад се готово сваког дана продужава тако да се на крају накупи свих 60 часова. Законски, за то је довољан договор између радника и дирекције. У земљи у којој се осећање дужности, лојалности и поштовање ауторитета, ставља на прво место, све

донедавно нико није ни помишљао да гунђа.

Први знаци незадовољства били су штрајкови који су букнули у августу прошле године и захватили више од 500 предузећа. То није виђено у земљи у којој закон о раду забрањује обуставе рада и врло ограничава права слободних синдиката. Основни захтев био је да се одреди минимална зарада, право радника да се синдикално организују и смањење прековременог рада. Иначе, просечно, радник заради месечно 225 долара, инжењер 450. Десет корејских инжењера прими колико један у Француској, рецимо.

Иако имају нешто боље плате, ни чиновницима није много лакше.

— У администрацији — каже преводац Гин Мун —

нема говора да одете кући пре свог шефа. Чак и ако сте завршили свој посао, то је просто незамисливо.

Људи се и данас понашају по строго утврђеним правилима која прописује конфуцијанизам, почев од начина изражавања. У корејском језику, на пример, постоји исто толико начина да се каже најобичнија реченица „Пада киша“ колико има оних којима се упућује. Посебна језичка средства, наиме, изражавају и субјективно држање онога ко говори према сабеседнику и трећим особама (ауторитативан, понизан, љубазан, пријатељски, поверљив итд. начин изражавања).

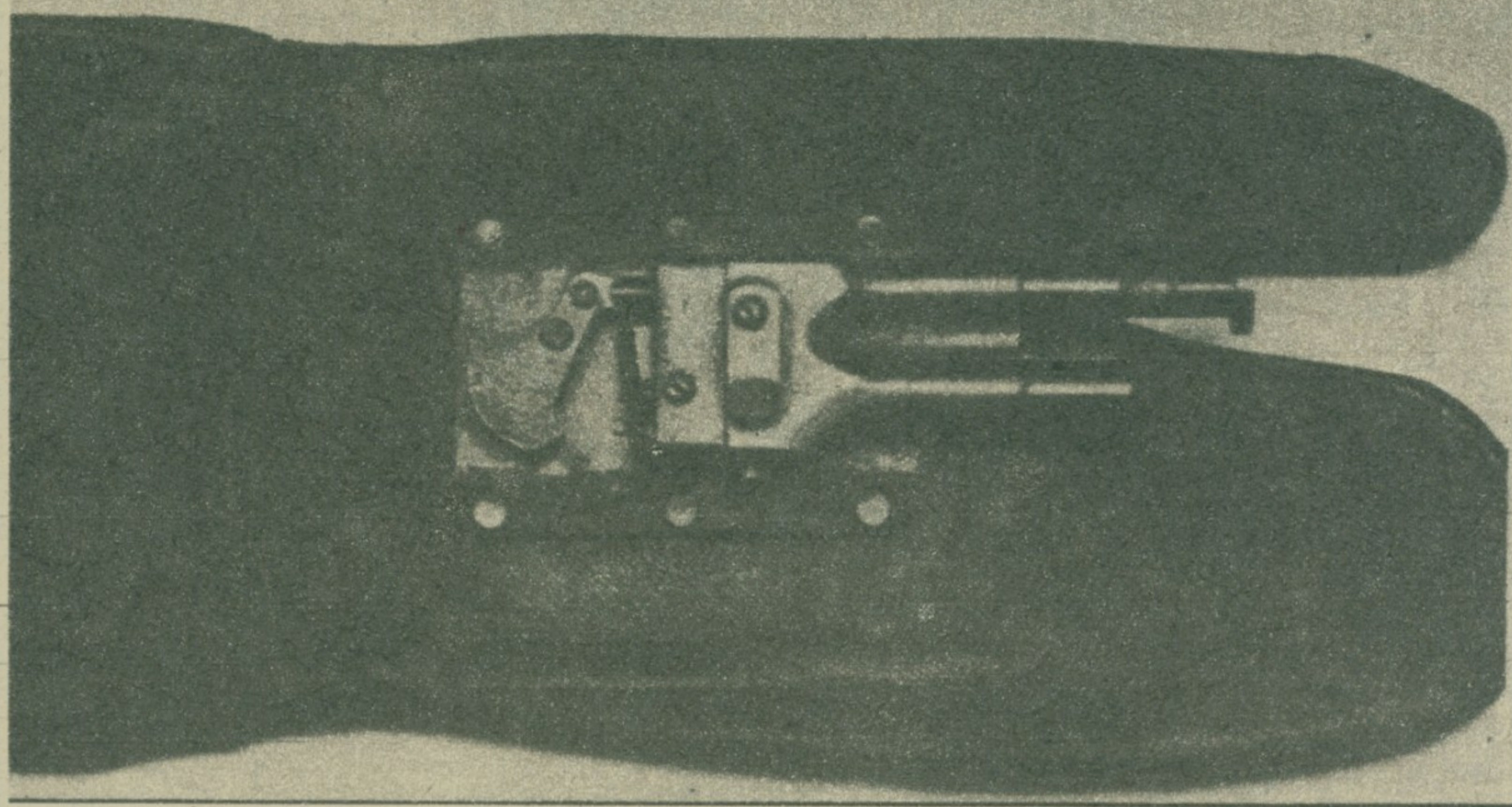
Или, на Универзитету Јонсеј, познатом по традицији,

студент прве године не сме да се обрати колеги са старијих година на „ти“.

Па ипак, западњачки начин живота све више привлачи младе. Радити много — то да, али уз више слободног времена. Борба за голи живот је завршена и деца корејског економског бума, која се не могу сећати послератне беде, желе да проживе живот. Пре 10 година они најбољи борили су се да уђу у неку велику фирму, данас више воле да оснују нешто своје да би имали више слободе.

У Сеулу су тренутно у моди — викенди. Макар почињали и у суботу увече. Богатији иду на скијање или голф, остали у планину или на пецање. Рад више не може бити важнији од живота.

Вера Милићевид

„Пиштољ-рукавица“ у серијској верзији: тип „МК-II“ са орозом

Забавник открива
специјално
оружје

ПЕСНИЦА ВЕ

Машта изумитеља оружја заиста је без краја. Ово је прича о необичном пиштољу чији окидач покреће сама жртва

Обавештајна служба Морнарице САД увек је имала маштовит приступ неконвенционалном наоружању. Нарочито место међу специјалним оружјем свакако заслужује патент бившег поморског официра Стенлија Хејта из фебруара 1944. који је ONI (Office of Naval Intelligence) – Морнаричка обавештајна служба – усвојила. Мада је оружје познато као „песница-пиштољ“ (Glove Gun), оно има више сврха. Могло је да служи и као смртоносна замка, нагазна мина или алармни уређај. Хејт га је ипак у

почетку замислио као ватрено оружје прилагођено употреби у блиском додиру са противником, као што је борба прса у прса у рату.

Гуја из потаје

Реч је о ватреном оружју малих димензија, склопљеном на плочици која се може поставити и учврстити на жељено место. Најчешће је то била горња површина јаче кожне рукавице, тако да уста цеви буду у висини зглобова прстију; али, могуће је поставити га на подлактицу, окренут уназад тако да уста цеви буду у линији лакта; или на цеваницу, уперено нагоре, тако да уста цеви буду у висини колена. Оружје се испалује додиром окидача који вири поред уста цеви: дакле, жртва повлачи окидач. Тако је могуће противника погодити ударцем песнице, лакта (уназад) или колена (нагоре). Ако се закопа вертикално у земљу са устима увис, постаје нагазна мина. И тако даље, зависно од маште и потребе.

Стенли Хејт је оружје замислио као самоодбрамбену „гују из потаје“, али је морнаричка обавештајна служба имала више маште. Оригина-

ни пројекат користи је патрону са сачмом за ловачку пушку калибра 410 и имао је посебну ручицу за запињање. Серијски произведени модели користе метак за револвер калибра 38 S & W и не запињу се: притисак на клип окидача који вири напред, испред цеви, напиње ударну опругу; кад се клип доведе до кућишта, ударна опруга се ослобађа и ороз удара о ударну иглу. При том нема потребе ударити противника песницом из све снаге; обичан притисак је довољан.

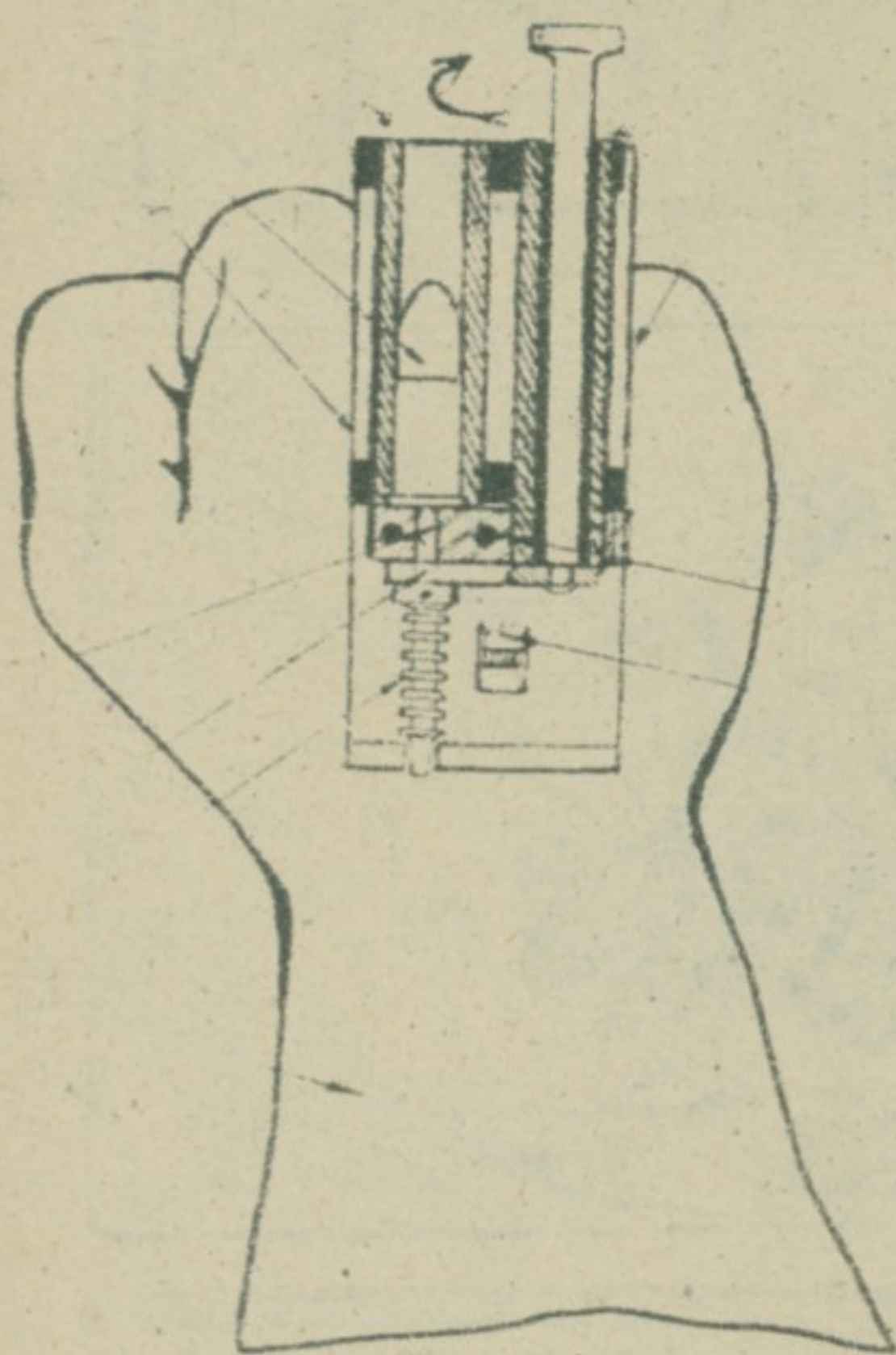
Оружје се пуни тако што се цела комбинација, цев-кућиште клипа на шаркама, окреће за 90 степени. Постоје два типа (Mk I и Mk II), а разлика је у томе што Mk I нема ороз, него ударну иглу на ударачу који клип запиње до одређене тачке када се ударач ослобађа и испалује метак.

Намера Стенлија Хејта била је, по патентном листу, да носиоцу пружи смртоносно оружје које ће моћи увек да има, а да му не смета. Модерно ратовање са својом тактиком изненађења захтева доста борбе прса у прса. Због изненадне природе таквих напада, нападнуто особље често је затечено, донекле разо-

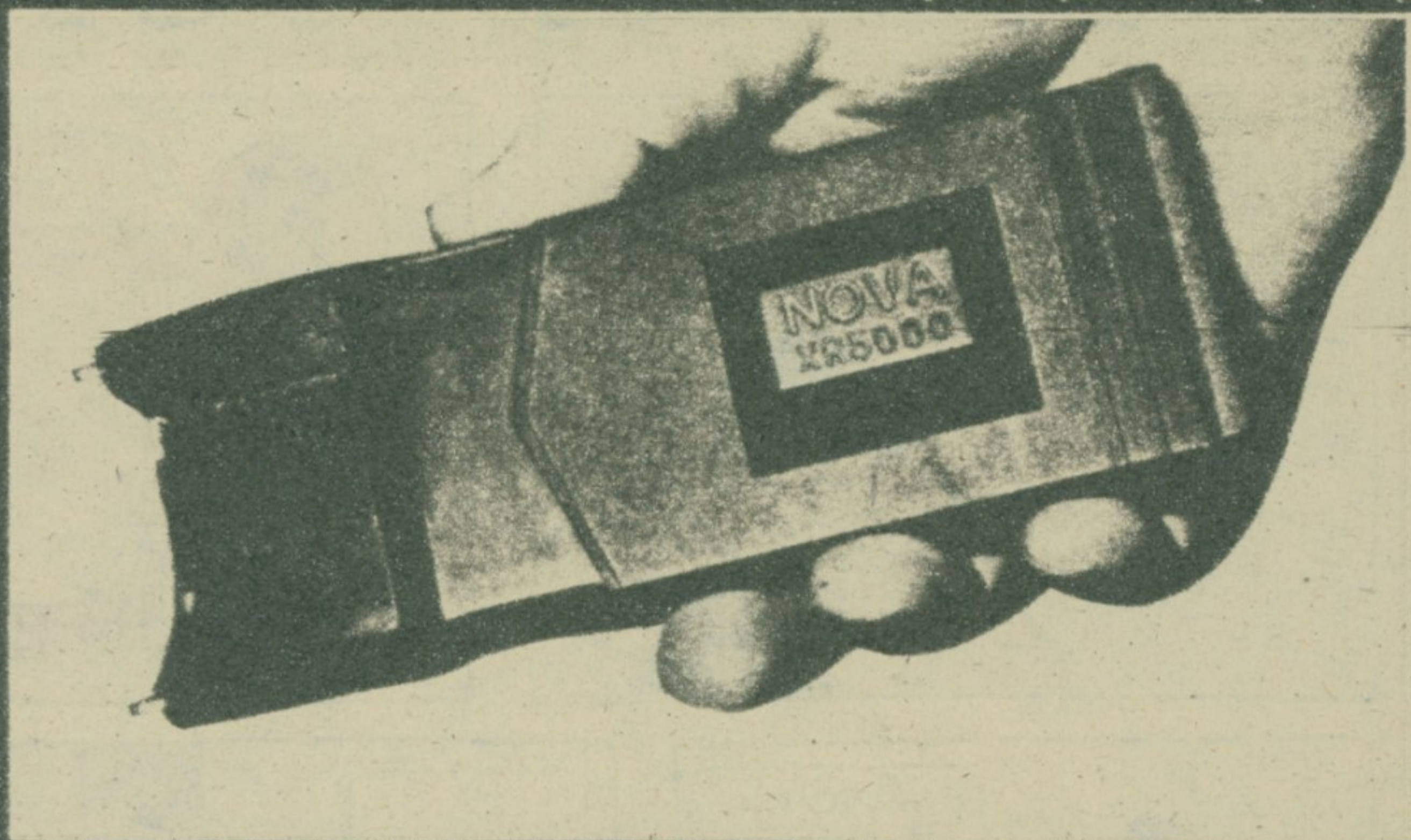
ружано, јер је оружје одложило док се бавило разним пословима или је спавало. „Рукавица-пиштољ“ Стенлија Хејта била је предмет подсмеха међу стручњацима и смештана је у луцкасте изуме. Међутим, то оружје је веома опасно и ефикасно: између осталог, пуцањ му је по природи ствари пригушен контактом са телом противника. Предност му је и у томе што може да се направи и у обичној радионици и са приручним алатом. Оригинални прототип Стенлија Хејта продат је 1977. на сајму колекционара у Охају за 700 долара.

Тејзер

Овај уређај није оружје у строгом смислу речи, већ генератор електрошока и пре би спадао у књигу о не-смртносним средствима, да није неких својстава и догађаја који га чине значајним за нашу причу. Настао је средином шездесетих година као производ покушаја да се авиони заштите од отмица. Тактика је, међутим, одабрала превентиву уместо сукобљавања (што је било мудро) и окренула се ефикасној аеродромској контроли. „Тејзер“ тиме ни-

„Пиштољ-рукавица“ МК-1 са ударацем.
Метак је калибра 38 S&W

„Тејзер – Нова XR 5000“
– рекламира се као парализатор

ЛИКОГ КАЛИБРА

је пропао: његова својства, средства за тренутно онеспособљавање, учинила су га примаљивим комерцијалним и полицијским оружјем. Име је скраћеница од „Tom Swift's Electric Rifle“ (електрична пушка Тома Свифта), а и сам уређај се усавршавањем скратио на џепни формат. Легални статус „тејзера“ није најјаснији: у Сједињеним Државама тај уређај не подлеже никаквом закону, јер су се 1975. надлежне агенције за оружје у САД (федерална BATF и државна) прогласиле ненадлежнима за тај случај. Швајцарци су продају „тејзера“ забранили преко Савезног инспектора за јаке струје. Друге земље мењају – по аналогiji – своје општије прописе.

„Тејзер“ делује тако на притисак дугмета избацује две минијатурне стрелице са врхом као удица. Стрелице вуку за собом танку жицу дугу 6 метара, мада је пожељна даљина од два до четири метра. Док је дугме за испаливање стиснуто, кроз жице тече струја напона 50000 волти, али високе фреквенције. Струја тренутно обара и онеспособљава свако живо биће: експерименти под контролом

лекара показали су да ни врстан каратиста, упознат са оваквом претњом, није могао да испали хитац (ћорак) из пиштоља док је био под дејством струје. Овде је важна чињеница да „тејзер“ не наноси никакве озледе жртви, осим дубоког страха да се електрошок не понови. Лекари се, међутим, оглађују када је реч о срчаним болесницима и људима са пејсмејкером: ту су сви исходи могући, па и смрт. Иначе, нема потребе да стрелица дотакне кожу: ако се закачи за одело, то је

довољно. Доток струје престаје када се прст дигне с дугмета, а поново се успоставља притиском на дугме.

„Тејзер“ има своју улогу у неконвенционалним и посебним операцијама, јер омогућава хватање живог и неозлеђеног противника без већег ризика. Низ полицијских агенција у свету снабдевано је овим уређајима, што је довело и до очекиваних злоупотреба: коришћени су као средство за мучење затвореника.

Први комерцијални модел

био је „Public Defender“ из 1975. са уграђеном батеријском лампом и два модула за лансирање. Радио је на никел-кадмијумску батерију која се пуни из мреже, био је дуг 230 mm и тежак 600 грама. Најпопуларнији модел тренутно у употреби је „Nova XR 5000“ нешто мањи, пласнат уређај чије се батерије такође пуне, али нема лампу и лакши је. Модули који избацују стрелицу на жици брзо су и лако изменљиви. Напон је стандардан: 50000 волти.

Милош Васић

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем _____ примерак(а) књиге „СПЕЦИЈАЛНО И ПРИГУШЕНО ОРУЖЈЕ“ по цени од 40.000 динара (четрдесет хиљада дин.), уз плаћање поузећем.

име и презиме _____

улица и број _____

место (са поштанским бројем) _____

Наручбенице шаљите на адресу:
ЕДИЦИЈА Но. 1,
П. факс 586,
11001 БЕОГРАД

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Ex voto,

црно-беле приче у колору

ЧУДО СЕ ДОГОДИЛО

У ровињском Музеју при крају су конзерваторски радови на заштити успомена и, што да не, историје поморства овог краја. Донедавно је морнарима обичај налагао да, после преживеле несреће, поклоне свој ex voto, заветни дар, цркви Свете Марије од Милости

Мотив цртежа је безмало увек исти: брод налик ораховој љусци сред помахниталог мора. Около тама. Светлост само у горњем десном или левом углу: безгрешна Богородица са својим чедом у наручју. У дну слике обавезан текст с називом брода, датумом несреће и именом захвалног дародавца.

Рецимо, на акварелу непознатог аутора из 1865, с познатим мотивом брода у олуји, на италијанском исписан текст: „Барка ровињског капетана Ђорђа Привидјела у урагану 23. новембра 1865”. Дародавац је, дакако, и тај ураган претуррио преко своје морнарске главе. У знак захвалности свој ex voto поклонно је ровињској цркви Св. Марије од Милости, заштитници помораца.

Енциклопедија, иначе, сам појам ex voto тумачи као назив за заветни дар (слику, кип, накит и др.) божанству, Богу, Богородици, неком свецу или цркви у знак за-

хвалности за срећан исход путовања, излечење болести, добротинство или за испуњење неке жеље с уписаним текстом завета. Експонати су обично окачени о зидове светилишта, на олтару, статуи...

Три урагана, један за другим

Дуго, до градње ратне луке у Пули, Ровињ је био највећа варош и главни поморски центар на западној оба-

Бродолом бригантине „Мно Луиђи” код острва Зенте 29. октобра 1855. преживели су морнари Бартоло Спонђа и Николо Албанезе и свој ex voto, акварел величине 33x23,5 cm аутора Ђузепеа Ђина, поклонили ровињској цркви Свете Марије од Милости.

Многи морнари су сами сликали свој ex voto па је на многим примерима врло уочљиво да су аутори ипак били бољи морнари него сликари. Ово је ex voto Андреа Бартолија који је преживео олују од 30. марта 1833.

ли Истре. Историја, она написана, приповеда да су Венецију посебно привлачили ровињски каменоломи које је она, све до свог пада 1797, здушно искоришћавала.

Подразумева се да се, у то време, главна трговина обављала морем те не чуди податак да је Ровињ у 18. веку имао више од 500 морнара и, ваљало је јести, преко 1000 рибара. Живело се на мору и од мора, с разумљивом неизвесношћу коју су нудила водена беспућа.

У време кад је и компас био мислена именица, сваки излазак брода из луке носио

је оправдану бојазан да се можда креће на пут без повратка. Морима су се одувек ваљали таласи наде и страха. Далеко у будућности били су радар, сателитска навигација, радио-везе, те данас сасвим уобичајени телефонски разговори чланова посаде сред узбурканог океана с укућанима. Човек је био препуштен ђудима мора и својој вештини.

Наравно, у време кад је брод више наликовао каквој овећој дрвеној играчки, највећу опасност представљали су урагани и олује. Мало је ту могла да помогне човекова вештина. Они који би преживели хаварију брода, веровали су да их је спасла нека виша сила, нешто изнад њихових моћи и могућности поимања. А пошто је Богородица, поред осталих задужења, била и заштитница помораца, сасвим је разумљиво што су преживели, у знак захвалности, њој поклањали дарове – ex voto.

Чудо се, дакле, догодило а његов режисер је по правилу било неко наднаравно биће, чудотворац.

Слику своју љубим

Нису, разуме се, само олује биле извор невоља помораца. И гусари су наилазили изненада, исто тако погубни.

У ex voto, власништву ровињске цркве Св. Марије од Милости, акварелу који је урадио сам захвални дародавац Антонио Барикјо, у доњем левом углу стоји запис: „Недалеко од града Алжира морнара А. Барикја 4. априла 1797. заробили су гусари и бацили у море, али је имао срећу да га пронађе енглески једрењак. Његов друг Д. Барка стигао је до копна где су га Турци заробили и у оковима бацили у тамницу. После две године је ослобођен, али прекасно. Умро је 6. јануара 1799...”

Заветни дарови, знак захвалности Богородици за спасење на мору, у 19. веку су постали ствар престижа па су промућурни трговци у многим великим лукама отварали специјализоване радње за продају ex vota. Наравно, слике су рађене серијски, без већих уметничких претензија и на њима је ваљало само уписати одговарајући текст. Неке хронике бележе мноштво радионица у Венецији али их је било и код нас у Малом Лошињу, Ријечи, Котору.

Касније, кад је фотографија сишла у народ, морнари који су преживели неку невољу на мору ровињској цркви Свете Марије од Милости поклањали су фотос брода, свој ex voto. Време, уз помоћ људи, учинило је да се ова својеврсна сликовна и писана поморска историја Ровиња сведе на бројку 34, толико их је остало. Антонио Паулетић, некадашњи директор Музеја у Ровињу, проучавао је ове заветне дарове и са жаљењем утврдио да су пре неколико година у цркви Свете Марије од Милости постојали регистри донатора с подацима о поклонима. Упркос упорним истраживањима није могао да их нађе, чиме је део поморске историје овога краја умногоме осиромашен.

На срећу, његови наследници у ровињском Музеју на време су – по систему да никад није касно – схватили важност ових докумената и при крају су са конзерваторским радовима на заштити преостале 34 исликане успомене на једно давно прошло време.

П. Милатовић

Холестерин у устима лекара данас звучи као најпогрднија реч. Није ни чудо, крив је за многа тешка обољења. О њему се много зна, али, на жалост, не све. Ова загонетна материја улази у састав живих ткива и без ње ћелије организма не могу да живе. Холестерина практично има у свакој намирници животињског порекла, а што се тиче биљака – откритен је само у незрелој цвекли. Ево шта би о холестерину могли да нам кажу поједини стручњаци.

ХЕМИЧАР: За холестерин се сазнало кад је откритен у жучном камену човека. То се догодило у другој половини 18. века. Почетком следећег столећа Француз Мишел Шеврел описао је особине овог једињења и дао му име које и данас користимо (chole – грчка реч и значи жуч и steos – тврд, тј. нешто тврдо што се садржи у жучи). Исти научник пронашао је ову материју која га је живо интересовала још у жучном камењу и у жучи животиња. Године 1834. други истраживачи открили су га у људском мозгу, крви и крвним судовима оболелих од артериосклерозе. Тада је већ постало јасно да хемијске особине холестерина треба озбиљно проучити.

Али, проћи ће још пуних 20 година док не буде доказано да основу холестерина чини алкохол који, сједињујући се с разним киселинама, ствара сложени етер (естер). Показало се да се материја не раствара ни у води, ни у киселинама, ни у базама. Управо зато се холестерин, кад га у организму има сувише, процесом варења и размене материје, таложи на унутрашњим зидовима артерија. Та важна истина откривена је нешто касније, а тек је хемичар Виндаус 1932. године успео да установи тачну формулу овог једињења. Холестерол, то је најкраће $C_{27}H_{46}O$.

Хемичари, међутим, далеко од тога да су открили све особине холестерина.

ФИЗИЧАР: Холестерин је материја без укуса и мириса, у облику белог кристалног праха или монокристала. Сами кристали, пак, провидни су, блистави, ромбоидни листићи који се топе на температури од $149^{\circ}C$.

Према сазнањима до којих је данашња наука стигла холестерин улази у састав биолошких мембрана и повећава или смањује њихов обим, растежљивост, пропустљивост итд. Али, и ту има још много загонетана које треба решити.

БИОЛОГ: Холестерин је веома важан за функционисање

КРИВАЦ ПРЕД НЕПРИСТРАСНИМ СУДИЈАМА

ХОЛЕСТЕРИН: оговарање са свих страна

**Кад га има више него што треба,
не ваља. Али, без њега се не би
могло живети!**

нашег организма. Највише га има у живчаном ткиву и надбубрежним жлездама. Налази се и у мишићима, али тамо је његова трећина не у чистом облику већ у једињењима. Ствара се врло интензивно и у систему за варење, среће се у еритроцитима и леукоцитима, а у крв стиже из јетре. Шта ће ова материја црвеним крвним зрнцима још није сасвим разјашњено, као што се не зна ни зашто еритроцити и плазма међусобно размењују холестерин. Сједињавање, кретање, као и размену холестерина у организму регулише нервни систем, и централни и вегетативни. Нучници се слажу да су холестерин и његова једињења у првом реду неопходни да би ћелије нормално функционисале. Зато је толико и рас-

прострањен у живом организму. Он чини укупно око 0.2 одсто човекове тежине. Рецимо, они који теже 70 килограма, носе у себи око 140 грама холестерина.

ЛЕКАР: С медицинске тачке гледишта најважније је питање: какву улогу има холестерин у развоју и спречавању болести. Неке од њих, зна се тачно, изазива повишен ниво холестерина у крви (више од 2.6 грама на литар крви). Средња концентрација треба да се држи у границама од 1.9 до 2.1 g/l.

Постоје код човека два облика вишка холестерина: примаран, везан за генетски фактор, и секундаран, много чешћи, изазван спољним утицајима. Досад је најбоље проучена веза између вишка холестерина и појаве артериоскле-

розе од које оболевају зидови крвних судова. Најопаснији облик ове болести је неисхрањеност срца крвљу и поремећај у циркулацији крви у мозгу. Истина, не мора да значи да повећање процента холестерина у крви обавезно повлачи са собом артериосклерозу, али то је несумњиво фактор ризика.

Многобројним истраживањима утврђена је директна зависност гојазности и количине холестерина у крви: код дебелих он је увек изнад нормале. Већ само из тог разлога није препоручљиво имати сувишак килограма.

На крају, још један поремећај везан с холестериним – жучни камен. Кад у жучи има вишка холестерина, обавезно се ствара камен у жучној кеси и жучним каналима.

ДИЈЕТЕТИЧАР: Велики део холестерина стиже у наш организам преко хране. Које?

Прва су на реду јаја, цигерница и мозак животиња, сир, млеко, павлака, рибља икра. Значи ли то да ове намирнице треба искључити из јеловника.

Експериментално је доказано да два јајета дневно (465 mg холестерина), чак и ако се узимају током целе једне недеље, не утичу битније на стање организма. Исто то важи и за беланчевине и за угљене хидрате, али зато наш организам врло активно реагује на маст. Код оних који користе масти биљног порекла ниво холестерина у крви је нижи и обратно, опасна концентрација у крви јавља се код оних који троше животињске масти. Попустљивији стручњаци за исхрану дозвољавају комбинацију ове две врсте масти у односу 2:1 у корист биљних.

Они који пију више од две шољице кафе дневно излажу се ризику, а четири шољице већ подижу ниво холестерина за 20 одсто! Код оних који оставе кафу, концентрација холестерина у крви убрзо постаје нормална.

До данас медицина није поуздано утврдила како и да ли уопште гладовање утиче на разбијање холестерина, али у сваком случају лечење гладовањем може се спроводити само под контролом лекара. Јер, понављамо, кад у организму постоји нормална количина холестерина, он је користан и неопходан, а и мањак као и вишак негативно се одражавају на здравље човека. Један француски лекар препоручује да се одрекнемо масне хране већ од друге године живота ако хоћемо касније да избегнемо срчана обољења!

В. М.

СУЗЕ БАБЕ ЈЕВРОСИМЕ

Кроз таму над планинским беспућем, сабласно обасјаним половином Месеца, одјекује женски лелек:

– Срђане, дете моје, јави се својој баби!

Распуштене косе, неосећајући умор, глад и жеђ, тумарајући од грма до грма, од стене до стене, баба Јевросима већ другу ноћ тражи свог трогодишњег унука Срђана. Али, пред уплаканим очима указивале су се само застрашујуће сенке дрвећа, стена и грмља, а тишина планинске ноћи болела у напрегнутим ушима. Дечака нигде. Никако да је напустије живе мисли и зебње: у овом крају Сврљишких планина чести су вукови, дивље свиње, змије... Шта ако су га звери наљушиле? Можда је нагазио на поскока?

Људи, изгубило ми се дете!

У врели понедељак 18. јула ове године, Јевросима Дурмишевић звана Кона, педесетчетворогодишња Ромкиња из Беле Паланке, запутила се у родни Периш. То је село на обронцима Сврљишких планина, 25 километара од Беле Паланке, на око 920 метара надморске висине. Кона је повела и два унука, браћу, петогодишњег Данијела и две године млађег Срђана. Желела је да посети гроб своје мајке.

Око пола шест поподне кренула је на гробље. С њом је пошао само Данијел: Срђан је, по својој жељи, остао у дедином дворишту да бере шљиве. Гробље је близу, вратићу се брзо, дечаку неће ништа да се деси, мислила је Јевросима.

Међутим, кад се ускоро вратила – двориште је било пусто.

– Срђане, Срђане, где си? – почела је да дозива.

Злослутна тишина је пренерезила. Утрчала је у кућу, али није био ни тамо. С грчем у грлу, борећи се са злокобном стрепњом, претражила је сваки део дворишта. Узалуд.

Тад је закукала, болно, из свег гласа:

– Људи, упомоћ, изгубило ми се дете...

Вапај уплакане Коне чуо се кроз цело село.

Потрчала је ка аутобуској станици: малишан зна тај пут и можда је кренуо тамо. Успут су јој се придружили многи житељи Периша тешећи је. Али, нико од њих није видео дечака, долазило је вече, па су се расули по околини крећући у потрагу. Један од њих пожurio је у Белу Паланку да обавести Срђанову родбину да се дечак изгубио. Двадесетак Рома одмах је кренуло у Периш. С њима је био и Срђанов отац Златибор. Очајна мајка Феридица није имала снаге да пође. Јепаји и кукњава заменили су ромску песму и радост.

У међувремену, баба Јевросима се вратила кући и у њу закључала Данијела, плашећи се да се и он не изгуби. А затим се вратила у потрагу.

Спуштала се неизвесна ноћ. Температура је нагло падала: дневну жегу замењивала је

Прошла је и друга ноћ, освитао трећи дан, а од трогодишњег Срђана ни трага ни гласа: Сврљишке планине, пуне вукова и дивљих свиња, као да су га прогутале

хладноћа планинске врлети. Забринутост и зебња повећавали су се из часа у час. Време је пролазило, тама се згушњавала, људи су полако губили снагу од напорног пешачења по камењу, кроз шуме и кукурузе. Прегледали су сваки грм, сваку увалу и стену у околини, али Срђана нигде. Спустила се тешка роса, захладнело је, а дечак је био само у танкој мајици, кратким панталонама и сандалама.

Око два сата после поноћи, утучени и без речи, вратили су се кућама. Сви, сем неуморне и зачућујуће упорне бабе Јевросиме.

Глас о чопорима вукова

Иако сломљена од страха да се Срђану догодило најгоре, и даље је тумарала планином, сама, кроз ноћ, дозивајући кроз плач свог миљеника. Тако је дочекала јутро.

Потрага за дечаком трајала је и тог дана и следеће ноћи. Забринутост и сељака и Рома повећао је глас да су се, што је необично за јулске жеге, у суседним селима појавили чопори гладних вукова.

Зла слутња легла је на цео Периш кад је освануо трећи дан од Срђановог нестанка. Потрага је узалуд прешла километре и километре по разноврсном терену. Баба Јевросима је била све очајнија. Осећала је како јој се повремено мути свест, снага губи, срце куца све слабије. Тог, трећег јутра, сељаци су морали да се врате неодложним радовима. Косидба више није могла да се одлаже. У среду, 20. јула, у само свануће, косци су пошли на ливаде недалеко од села. Тако су урадили и шездесет-рогодишњи Живадин Миловановић и његов зет Живко Дојчиновић.

Деда Живадин већ је почео да коси, кад га је узбуђеним гласом позвао Живко. Застао је у замаку и погледао: Живко је у наручју носио Срђана!

Живадин је одмах одложио косу и пожurio му у сусрет. Са сузама у очима, преузео је дечака и пажљиво га положио на откос. Срђан је ћутао. С времена на време, његово тело би се протресло, као у грозници. Живадин га је увио у блузу, обрисао му лице и груди водом, а затим му дао шећера и воде. Малишан је одбио храну.

– Данас не косимо – рекао је сељак. – Дете је важније од свега.

Однели су га у село. Кад је угледао бабу Јевросиму, Срђан је бризнуо у плач и снажно је загрлио. Ни она није могла да заустави су-

Нигде више из бабиног наручја – Срђан и Јевросима Дурмишевић

зе, иако је плакала непрекидно од његовог нестанка.

Убрзо су дечака детаљно прегледали лекари у Сврљигу. Били су у чуду: боравак у планини, самоћа, хладноћа, глад и жеђ нису оставили никакве последице у његовом организму. И даље плачући, јер се плашио да ће добити батине од оца Златибора, Срђан је испричао да је јео шљиве које је имао у џепу и да је спавао на камену у једном грму. Кренуо је да тражи бабу и – залутао. Све време је провео у том грму и није чуо ни видео никог од потраге. Не, није се плашио... Захваљујући управо шљивама, жеђ га није много мучила и поред јаке жеге.

Тугу и очај у ромском насељу у Белој Паланци заменила је огромна радост. Неколико дана касније Дурмишевићи су приредили громогласно славље. Главни узваник био је Живадин Миловановић, сад њихов кум и побратим. Он бабу Јевросиму познаје од детињства, и он је сахранио њену мајку. Али, тај скромни горштак и те како поштује ту пажњу и љубав својих нових кумова: иако је тог дана код куће и сам имао бројне госте, уредно је испекао јагње, извинио се и спустио у Паланку, на ромско славље.

Иван Лончар

Неки
нови
„тешкаш“:
БОИНГ
747-400

Три пројекције
најновијег
и најмодернијег
„слончета“

ГДЕ
ЈЕ
ТРЕЋИ

ЗА
ПРЕФЕРАНС?

Вилијам Боинг (William Boeing) био је син богатог индустријалца који се бавио прерадом дрвета. У кући су га звали – Били. Четвртог дана јула давне 1914. године, када је имао 34 године, Били је први пут сео сам за команду авиона и, наравно, узлетео. Из разоноде, говорио је касније. После неколико кругова био је потпуно уверен да би могао направити и бољи авион.

Он и Конрад Вестервелт (Conrad Westervelt) одлучили су да направе неколико хидроавиона, јер је Вестервелт радио као морнарички машински инжењер у бродоградилушту америчког града Сијетла. Посао су започели децембра 1915. године и после три месеца био је готов авион који су назвали „В and W Seaplane“ („Хидроавион Боинга и Вестервелта“). Тако је настао највећи светски произвођач авиона – компанија „Боинг“.

Тачно 72 године касније са производних трака тог ваздухопловно-индустријског гиганта изашао је последњи модел највећег путничког авиона на свету – „Боинг В-747-400“. Први модел „боинга 747“, који је носио ознаку „100“, полетео је 9. фебруара 1969, а укључен је у флоту

На небу се стално догађају чуда! Ово последње превозиће преко 650 путника – одједном

„Пан Америкена“ 22. јануара 1970. године. У сваком погледу огроман, „боинг 747“ одмах је добио надимак „Jumbo jet“. Тај назив постао је синоним за читаву генерацију широкогрупних авиона који су се појавили после њега: DC-10, „Локид Тристар“, „Air bus A-300“...

Сувишни инжењери

Широкотрупни авиони резултат су економско-транспортне филозофије из шездесетих година; што више путника у једном авиону то је и зарада већа. Подразумева се да су због таквог захтева и авиони морали да расту, јер дотадашњи ваздухоплови са стотинак седишта једноставно нису могли да превезу масу робе и огроман број путника који су почели да лете с континента на континент.

Ситуација се ни после 20 година није изменила. У међувремену, основни „боинг 747“ стално је усаглашаван и усаглашаван са најновијим достигнућима ваздухопловне технологије која је током ове две деценије ишла напред у чизмама од седам миља. До сада су направљене, редом, следеће верзије „боинга 747“: В-747-100В, В-747-200В, В-747-SR, В-747-SP, В-747-200 „Combi“, В-747-F, В-747-200 „Convertible“, В-747-100 SF, В-747-300, Е-4 (командни авион америчких оружаних снага из којег би председник САД водио трећи светски рат). И коначно, у марту ове године свет је угледао највећи и најмодернији „млазни слончић“ – „боинг 747“ верзија „400“.

У питању је технолошки потпуно нов „боинг 747“, који само споља личи на своје претходнике, док је „изнутра“ то сасвим други авион. Колика је та разлика говори и податак да, уместо три, ову верзију „возе“ само два члана посаде – пилот и копилот. До сада је било уобичајено да мањим авионима, као што су DC-9 или „боинг 737“, управљају два летача, а „џамбо џетовима“ по тројица. Због сложености моторских и још неких виталних система на та-

ко великим авионима, трећи члан посаде, тзв. инжењер лета (енгл. Flight Engineer) седео је иза прве двојице за посебним пултом начичканим казаљкама и сијалицама и контролисао њихов рад помажући колегама испред себе. Поред ранијих верзија „боинга 747“ тако се радило и у кокпиту „боинга 707“, „боинга 727“, „DC-10“...

Елиминација трећег члана посаде у верзији „400“ највећег путничког авиона на свету, значи да је то могуће урадити и на свим осталим типовима „џамбо џетова“ и мањих летелица. Инжењери лета ће, то је бар јасно, у следећих неколико година остати без посла. Строге економске анализе пресудиле су у корист рачунара који ће, добрим делом, заменити трећег човека.

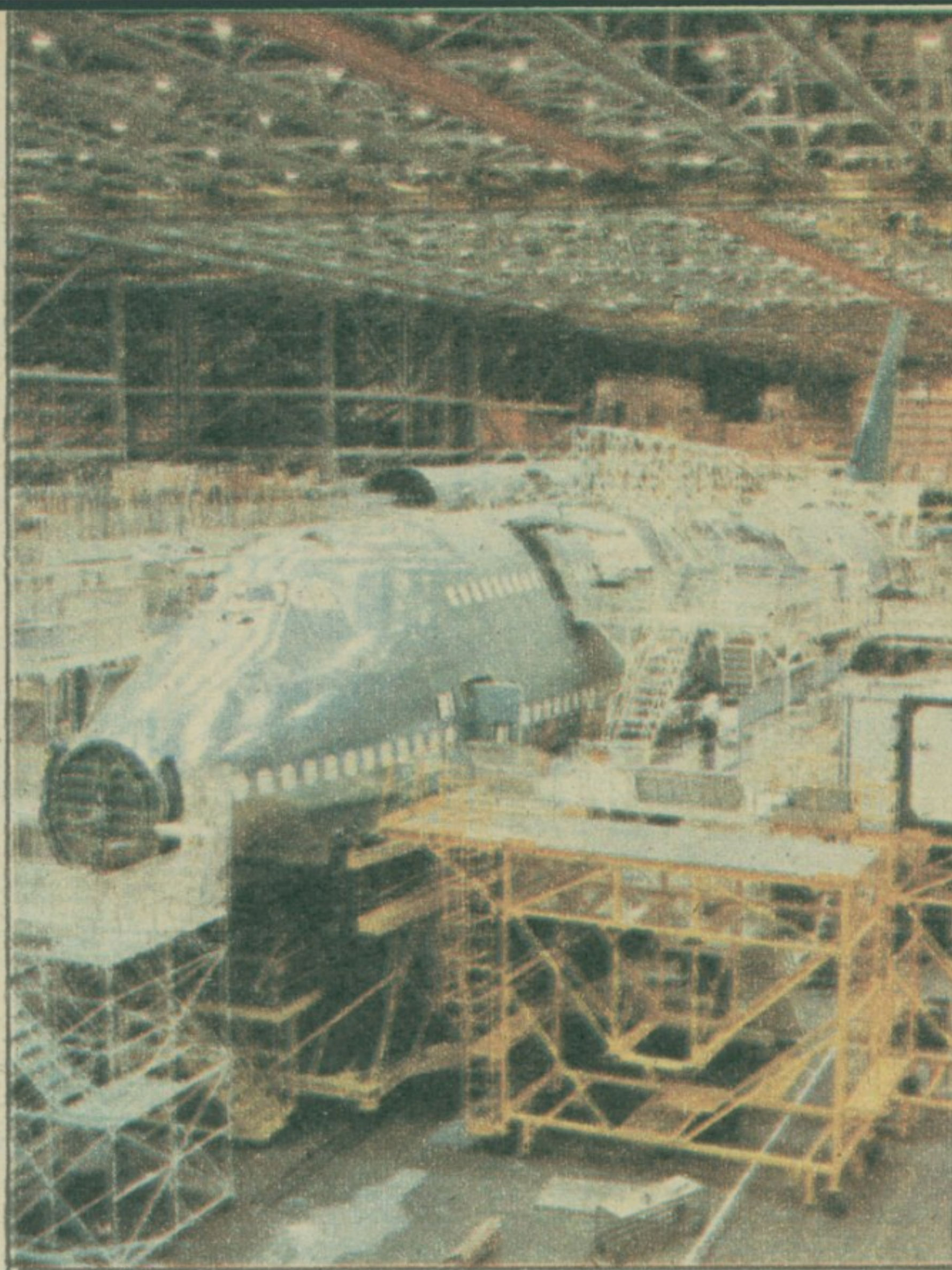
Кревети у кокпиту

Зато не треба да чуди што су многи пилоти забринуте у вези са новим В-747-400, јер једноставно им не улази у главу како ће само два човека успети да лете и у ваздуху опслужују „чудовиште“ тешко 400 тона, високо 20 метара, широко 60 метара и дугачко преко 70 метара са путничком кабином у којој има 11 седишта (!) у једном реду и још два широка пролаза међу њима. У до сада највећу верзију „боинга 747“ са ознаком „300“ може да стане преко

620 путника и тридесетак чланова посаде (пилоти, инжењери, механичари, стјуардесе и стјуарти).

Међутим, 14 најхрабријих авио-превозника, свесни огромних уштеда које ће им донети верзија „400“, утицали су на компанију „боинг“ да ипак направи велике захвате на дотадашњим верзијама „боинга 747“ и произведе ову варијанту са два члана посаде и многим другим побољшањима. Према последњем пребројавању, двадесетак авио-компанија из целог света већ је, унапред и на невиђено, наручило укупно 116 примерака „млазног слончића“ верзије „400“ чиме ће се укупан број свих „боинга 747“ попети на чак 834 летелице које ће возити путнике за 72 највећа светска авио-превозника.

По цени од 120 милиона долара В-747-400 биће и најскупљи авион те класе. Још мало множења и дељења даје приход после продаје, само до сада наручених „боинга 747-400“, у висини од 14 милијарди америчких долара! За те паре купци варијанте „400“ штедеће, захваљујући побољшањима на крајевима

Цртеж „боинга 747-400“ гледаног из кабине истог авиона: Стварност је фантастичнија од визије уметника

крила (тзв. „winglet“), 7 посто горива у односу на верзију „300“. Због тога ће „400“ возити чак 40 путника више и то преко 1500 километара даље, са истом потрошњом горива као и „300“.

Кабина В-747-400 потпуно је дигитализована. Сви електро-механички показивачи на ранијим верзијама замењени су новим мониторима прикљученим на систем EFIS (Electronic Flight Information System). На шест монитора показују се телевизијске слике у боји стилизованих инструмената са свим подацима за лет. Све је много веће и прегледније за пилота, па самим тим и безбедније.

Цео инструментациони панаел, који је раније контролисао инжењер лета, прерађен је и пребачен отпозади на много прегледније место — изнад глава сада једина два летача...

Тиме је у задњем делу кокпита ослобођен простор за смештај два кревета (!) за одмор пилота током дугих интерконтиненталних летова. Наравно, да не буде забуне, када се двојица одмарају други пар ваздухопловаца управља авионом док му не ис-

текне радно време, па се онда замењују. Два кревета су, стакленом преградом, звучно изолована од осталог дела пилотске кабине како би смена на одмору имала миран сан, а и да пилотима на дужности не сметају ови што спавају и, евентуално – хрчу.

Још две фотеље (на нашој слици једна је склопљена баш као у биоскопу) иза оних намењених пилоту и копилоту служе за седење намерника чије је присуство у кабини неопходно у разним фазама лета. То су: ваздухопловни инспектори, чланови разних комисија када пилот који управља авионом полаже неки испит, наредна посада која се прво мора упознати са сложеном летачком ситуацијом пре него што седне за команде, радознала деца... У принципу, те две столице су празне и тиме је елиминисана примедба на раније верзије „боинга 747“ (са три летача) да је кокпит вечито пун људи и да је у њему стално гужва што омета пилоте.

365 лампица

Увођењем система EFIS број разних лампица у кокпиту „боинга 747-400“ смањен је са 971 на „свега“ 365, што такође доприноси концентрацији пилота. Верзија „400“ има чак 22 светлосна показивача мање од својих много мањих рођака „боинга 757“ и „боинга 767“ што је до сада било незамисливо.

На шест ТВ екрана система EFIS пилоти притиском на селектор могу пратити четири групе података везаних за: лет, навигацију, моторе и остале системе. На нашој слици у унутрашњости кабине В-747-400 на левом великом екрану испред пилота виде се подаци везани за лет: ТВ слика авио-хоризонта, компас, висиномер, показивач брзине пењања... На десном екрану је ТВ слика курса и осталих података потребних за навигацију.

Сувишно би било набрајати све техничке новотиарије у „боингу 747-400“. Има их заиста много и све су усмерене на то да омогуће само двојици да сигурно управљају грдосијом.

Међутим, ако у то, током лета, посумња неко од њихових будућих путника, можда ће несрећнику, између осталог, бити потребан и WC. Ни за то нема тешкоћа, јер у трупу „Боинговог“ најновијег „млазног слончића“ има 26 таквих просторија.

Александар Павић

ИЗ АРХИВА РАТНЕ ШПИЈУНАЖЕ

Пуковник Бланк и мајор Хеј су били тајни агенти. – Први је радио за француски Дезјем биро, други за британски Сикрет сервис. Становали су у истом хотелу – прелепом цариградском „Токатлијану“, редовно се приликом сусрета поздрављали, често би заједнички попили пиће на хотелској тераси.

Неупућени посматрач никада не би рекао да савршено глуме срданост и да су љути противници који се међусобно непрестано држе на оку.

Разлог њиховог боравка у Цариграду није био нимало једноставан, напротив. Наиме, у то време од 1922. до 1923. Грчка и Турска су се налазиле у рату, а Великој Британији и Француској било је веома стало да ос-

ци мајора Хеја нису испуштали из вида.

Једног сунчаног дана Хеј је на тераси хотела „Токатлијан“ угледао Бланка са лепо обученом младом женом. Преко лица је носила вео. Вратио се у собу и позвао помоћника Џенкинса да одмах дође, осмотри Бланкову саговорницу и утврди ко је та жена.

До вечери Хеј је имао извештај: радило се о Џамили, сестри бившег турског посланика у Атини за кога се сумњало да је наклоњен Кемал-паши.

– Млада дама није тек тако ђаскала са Бланком! Значи, стиже пошљика! – узвикнуо је мајор.

Британски агент је знао да због рата оружје може да се прокријумчари само морским путем. Копнена граница је била несигурна и врлетна. Наредио је свим сарадницима да будно мотре на сваки брод који уплови у босфорски залив.

Прва вест стигла је већ сутрадан: један британски патролни

зиром да је само пролазио кроз Босфор, није обављено царињење, а правог разлога за претрес брода није било. Хеј је хтео да пукне од муке, шта би дао да може да завири у утробу танкера! И поред жеље да му помогну, лучке власти нису могле ништа да учине – бродски папири били су у беспрекорном реду.

Поверљив разговор

Једино што је Хеју преостало било је да остави Џенкинса да дежура поред танкера, а он се са сарадницима посветио праћењу пуковника Бланка и лепе Џамиле.

Нису прошла ни два дана а у Хејов тајни стан у Цариграду улетео је сарадник Турчин са занимљивим извештајем. Пратио је Џамилу и ушао за њом у један ресторан где се састала са пуковником Бланком. Њихов разговор за столом прислушкивао је скривен иза завесе. Иако су шапутали, разбрао је да те ноћи француско оружје треба да се искрца на обали изван Цариграда. На жалост, није чуо за место и време искрцавања.

наже утицај у Турској. Британци су већ годинама били присутни на турском тлу, али је у Анадолији Кемал-паша управо окупљао народ и наоружавао га припремајући револуцију против султана што њима никако није ишло у рачун. С друге стране, Французи су настојали да истисну Британце па су оружјем помагали Кемал-пашу.

Да ствар буде гора по Британце, турски султан је губио рат са Грчком. Срчани Грци потиснули су му војску на само стотинак километара од Цариграда!

Ко је лепа девојка

Мисија мајора Хеја и читавог његовог штаба, рачунајући и помоћ британских војника у Цариграду, била је, дакле, веома важна: пошто-пото морао је да затвори канале којима је Кемал-паши стизало оружје из Француске.

Било је очигледно да су у свему прсти пуковника Бланка и да он вуче konce. Зато га сарадни-

Из мрака су за-
праштали пуч-
њи а затим се на
Британце баци-
ла гомила одр-
панаца и напала
их ножевима

чамац јављао је да неки француски танкер управо плови према Босфору.

Хеј није оклевао. Чим се танкер укотвио у пристаништу, пажљиво је прегледао књигу терета коју је капетан предао капетанији на увид. Ништа! Танкер је био празан, пловио је у Црно море да укрца руско уље. С об-

Британском мајору није промакло да начин, време и место таквог разговора не приличи превејаним агентима и кријумчарима. Било је више него јасно да је „намештен“ како би завео онога ко прати Бланка и Џамилу. Ипак, свако погреша па и најлукавији агент. Јер, ако су хтели да скрену Хеја са правог трага, а у томе нису успели, француски агент и Џамила су му открили бар једно: – да ће те ноћи заиста доћи до искрцавања оружја! Бланк јесте организатор, али у томе неће учествовати да не би дошло до политичког инцидента између Француске и Велике Британије. Требало је само у стопу пратити Џамилу и стићи на место преузимања оружја. Није било сумње да је она та која ће у име устаника бити присутна приликом испоруке.

Хеј се обрадовао. Најзад, после толико месеци трагања доћи ће до плена. На располагању је

имао искусне људе и британске војнике, а помоћ су му обећали и разарачи на мору. Поносно је обавестио више официре да ће те ноћи организација за кријумчарење оружја Кемал-паши бити бар делимично разбијена!

Лице под ферецом

Мноштво Хејових сарадника опколило је те вечери хотел у којем је одсела Туркиња Цамила.

Почела је да пада киша.

Цамила је напустила хотелски апартман око девет. На лицу је имала ферецу а преко руке кишни мантил. Села је у луксузни аутомобил и дала знак возачу да крене. Аутомобил је великом брзином грабио према пе-

ности одмах је застала и колона британског мајора.

Неколико минута је трајало напетост ишчекивање, а онда су из Туркињиних кола „крнули“ према мору светлећи сигнали налик Морзеовој азбуци. Цамила је јављала да је обала „чиста“ и да брод са оружјем може да приђе.

Мајору Хеју је срце заиграло од среће. Изненада, рефлектор на Цамилиним колима окренут је према колони британских аутомобила. Хеј се томе није надао, још мање нападу одрпана-

Обавештење нижег официра да су исечене све гуме на аутомобилским точковима наметало је закључак: руља је хтела да онеспособи колону за даље кретање. Али, зашто?! Британски војници и агенти већ су били у близини места искрцавања оружја, а једино значајно у овом часу било је да се оно заплени. Гуме на точковима више и нису биле важне.

Ипак, Хеј је осећао да нешто

– То је моја господарица дошла да упути последњи поздрав љубљеном, капетану француског танкера који управо испловљава! – одговорио је возач.

За све време разговора Цамила је седела у аутомобилу не начинивши покрет. Хеј се нагнуо и кроз отворен прозор замолио је да изађе напоље. Учинио је то без поговора, а затим скинула ферецу.

Завртело му се у глави: пред њим је уместо Цамиле стајао неки млади Арапин и смешкао му се у брк!

Сутрадан су обавештајци јавили мајору Хеју да је на супротном крају босфорског залива

риферији. Затим је наставио дуж обале босфорског залива. Тама је ишла на руку Цамиле, али је Хеј добро припремио акцију. Иза његових кола која су пратила Туркињу, кретала се колона са агентима и британским војницима наоружаним до зуба. На зачељу се налазио аутомобил са јаким рефлектором.

Британски торпедни чамци чекали су далеко од обале. У приправности је био и један разарач. Чим су угледали светлећи сигнал који им је упутио Хеј, запловили су према обали.

То је био тренутак када се Цамилин аутомобил зауставио. На неколико стотина метара удаље-

ца који су излетели из шуме и насрнули ножевима на Британце. Настала је гужва у којој се није знало ко кога удара. Запраштали су меци. Нападаци су циљали у фарове британских аутомобила. Уништили су им и рефлектор. У први мах затечени, Хејови људи су се брзо снашли. Један од војника хицем је разбио рефлектор на Цамилиним колима.

Опет је завладала тама.

Нешто није у реду

Одрпанци су се изгубили истом хитрином којом су се и појавили. Хеја је запрепастило то што никога нису повредили.

није у реду. Поготову што се Цамилин возач није трудио да побегне. Дочекао га је ослоњен о аутомобил са рукама прекрштеним на грудима и љутито упитао:

– Шта ово треба да значи, мајоре, и у каквој сте ви вези са оним битангама које су ми разбиле рефлектор?! Да ли знате да сам ја Француз и возач сестре угледног дипломате?

Хеј га је хладно одмерио. Све је говорило да је ове ноћи изгубио двобој са супарником, пуковником Бланком. Ухватио се за сламку.

– Зашто сте слали сигнале према мору?

од оног где се он те ноћи налазио искрцано оружје за Кемал-пашу. Тражили су га да га обавесте али нису знали где је а искрцавање је брзо обављено.

Цамила је нестала као да је у земљу пропала.

Истог дана мајор Хеј је на тераси хотела „Токатлијан“ сусрео француског пуковника Бланка. Понудио га је коктелом. Док је испијао гутљај, Хеј је преко ивице чаше процедио:

– Честитам, овај двобој сте добили!

– Не знам о чему говорите, у сваком случају ноћашња киша је пријала! Живели!

М. Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

ПОЛИТИКИНИ
ПАЖЊА! **ЗАБАВНИК** ВАМ ОТВАРА ТРЕЗОР СТРИПА

Пре непуних месец дана завршили смо са поновним објављивањем серије од 22 броја првих послератних „Забавника“ из 1952. године. „Забавников“ временлов наставља даље и вратиће нас у 1940. и 1941. годину када је наш лист објављивао посебна стрипска издања. Ишао их је укупно 7.

У овом и идућем броју наћи ћете цео стрип – Мики и његов гост Четвртко. Жао нам је што нисмо били у могућности да у једном броју „Забавника“ поклонимо читаоцима цео стрип, али ако сачувате корицу и репринтованих првих и последњих десет страница, па то спојите са преосталих 20 које ћете добити идућег петка, имаћете један од чувених стрипова из такозваног златног доба Волта Дизнија.

После Микија Мауса Забавник ће вам на исти начин поклонити причу у стрипу о познатом дрвеном лутку Пинокију. И тако даље, и тако даље... У току ове и идуће године, када наш лист слави педесетогодишњицу излажења, поклањаћемо вам репринтоване старе добре стрипове.

Када „исцрпимо“ свих 7 предратних посебних издања „Политикиног Забавника“, прећи ћемо на репринтовање такозваних „Микијевих новина“. То су такође били најпознатији Дизнијеви стрипови свих времена које више не можете нигде да прочитате. Осим, ето, у Забавнику. Но,

причу о „Микијевим новинама“ и стриповима у њима испричаћемо вам кад дођу на ред. А до тада, да видимо шта су то Мики, Шилџа и необични Четвртко радили те давне 1940. године.

УПУТСТВО ЗА УПОТРЕБУ РЕПРИНТОВАНИХ СТРИПОВА!

Редакција „Политикиног Забавника“ моли своје млађе читаоце да репринтоване свеске дају најпре старијима да их прочитају: родитељима, дедама и бакама. Тако ћете им омогућити да се врате у прву младост када је ова врста разоноде имала улогу културног догађаја, журке удвоје, телевизије, видео, летова у васиону, видео игрица и, малтене, бесплатног и врло брзог путовања у најудаљеније делове планете.

● Сваки петак је тек сада изузетак!

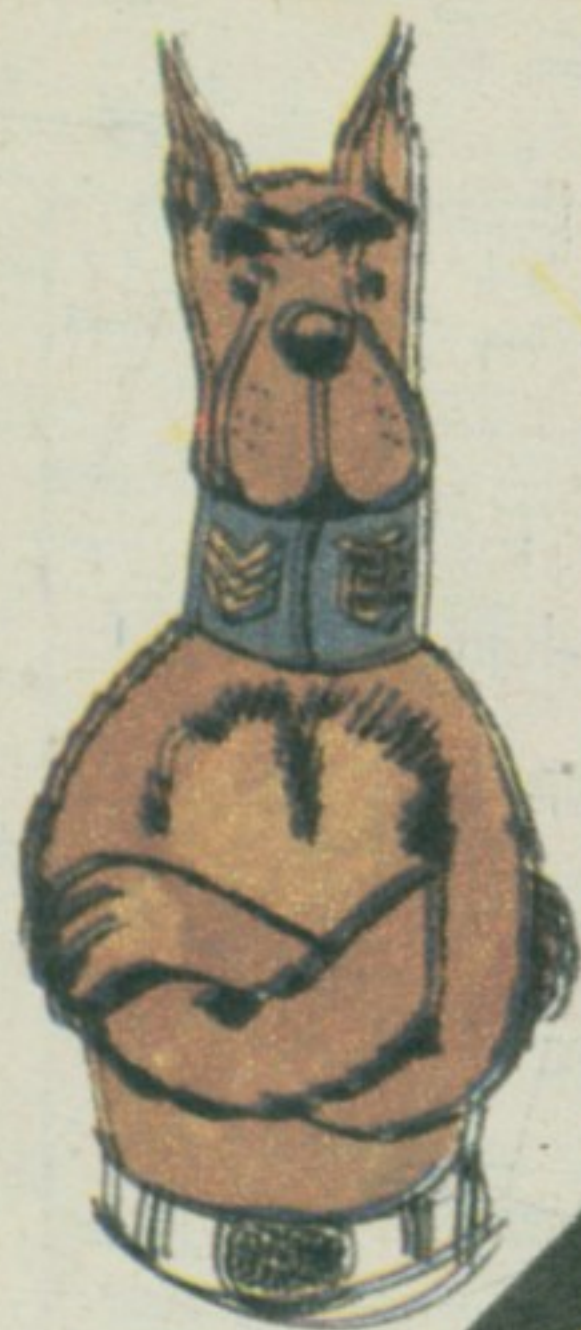
● Ако имате поуздано поштанско сандуче, поштару пријатеља, поштене суседе и на пушкет да далеко првог стрипомана, не пропустите прилику да се одмах претплатите на „Политикин Забавник“ и тако себи осигурате примерке ових непоновљивих стрипова. Јер, репринтовог репринта репринт нећете моћи баш тако лако да набавите!

РЕПРИНТ
(reprint:
'ри:'принт –
енгл. –
поновно
издање,
прештампа-
вање)

Када би објашњење ове речи постојало у лексикону страних речи и израза, вероватно би писало: поновно штампање и издавање неког текста, новине, часописа или публикације тако да се обим и садржај верно пренесу како је на оригиналу.

ОВАДЕ
СЕ ЧЕКА
ЗАБАВ-
НИК

У БРОЈУ 1918 –
ПИНОКИО

АМЕРИЧКИ РЕЦЕПТ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ КРИМИНАЛА

ЗАГРИЗИ У ЗЛОЧИН!

Џек Кил
не жели
да буде
запамћен
као глас
Мек Графа,
већ као
његов
„отац“

**Један пас про-
тив свих лопова.
Да је и то мо-
гуће, доказује
„случај Мек Гра-
фа“**

Када је пре девет година отпочела кампања за спречавање злочина у САД, сви су желели да се нешто учини, али су сумњали да је то уопште могуће. Ипак, одлучили су да отпочну рекламну кампању коју је требало да „води“ Неко, можда најбоље неки нови лик.

Задатак да смисли одговарајући лик добио је Џек Кил, ваздухопловни ветеран из другог светског рата, некадашњи спортиста, статиста, музичар, човек који је преживео 50 бомбардерских мисија на В-24 и коначно се „скрасио“ као рекламни агент у Њујорку. Већ је раније имао доста успеха с рекламама и стрипским ликовима које је „рађао“.

А за кампању против злочина? Одлучио је да то буде лик неке животиње. Одустао је од медведа, зеца, као сувише плашљив, такође није одговарао а мачка му није била довољно поуздана. Решио је да то буде пас. Али какав?

У своју агенцију дошао је са том идејом. Свако је имао друго виђење пса против криминала. Тек кад се на папиру „појавио“ куцов опуштених „образа“, спуштених ушију, па још у кишном мантилу, Џек Кил је знао да је то „оно право“. Псу је, на јавном конкурс, име дао један полицајац из Њу Орлеанса. Зваће се

– Мек Граф. Име је имало вишеструко значење. То је осоран пас, помало набусит, одлучан, промуклог гласа.

**Кил неће да буде глас,
већ „отац“**

Кампања коју је подстакло Национално одељење задужено за борбу против криминалаца и деликвенције желело је да нагна грађане да нешто учине против злочина. Ситуација је била све гора. Американци су свакодневно били шокирани порастом убистава, крађа, малолетничких преступа. Све су се више повлачили у своје домове сматрајући да не могу да се изборе с криминалом.

Мек Граф који се „појављивао“ као глас на радију, затим као анимирани лик по новинама и „оживљен“ на телевизији морао је да буде што убедљивији. Требало га је „направити“ тако да му што више људи поверује.

А основна порука Мек Графа је – предузети све могуће мере опрезности да до злочина не дође. Кад си на улици, пазити на ташну и ствари које носиш, на плажи не остављати вредности које неко, успут, може да „позајми“, закључавати врата, не шетати се опасним крајевима града... И не само то. Не затварати се у ку-

ћу не мислећи шта се дешава преко пута, код првог (и другог) суседа. Ако нешто сумњиво приметиш, сместа позови помоћ.

Овакви савети можда делују сувише једноставно, али баш због тога што човек, у принципу, не подноси да му неко „соли памет“ око нечег што се подразумева (а, заправо, многи о томе не воде рачуна) требало је да то, на прави начин, изговара Неко коме ће се веровати.

Мек Граф, увек озбиљан и помало тајанствен, делује врло ауторитативно кад саветује то је „увиђено“ у спот који је кратак, с добром музичком подлогом, кроз неку пријемчиву песмицу или блиц-текст. Свака порука му се завршава реченицом „Загризи у злочин!“

Глас му позајмљује Џек Кил. Једном приликом је рекао да не би волео да га, после смрти, памте као Мек Графов глас него као „оца“ овог симпатичног куцова.

На почетку стидљиво, Мек Граф полако улази не само у медије већ и у школе. На-

ставници најлакше могу децу да саветују како да се што боље сачувају ако искористе Мек Графа. Њега сви знају. А Џек Кил и остали из агенције се и труде да га је што више на што раширенијем простору.

**Статистике су
запањујуће**

Захваљујући кампањи за спречавање криминала, широм САД оснивају се удружења за борбу против злочина, људи се повезују у оквиру градских квартова да би што боље заштитили своје домове. Сада је многима лакше – ако нису у кући, знају да ће сусед водити рачуна о њиховом стану док су одсутни. Тако, у појединим деловима града, забележиле су статистике, крађе се смањују и за 60 посто. Људи се, поново, осећају сигурнијим.

„Операција Мек Граф“ је очигледно успела. Пошто тај остарели пас у кишном мантилу зна да се избори с криминалцима, многи сада желе да га искористе и у друге сврхе. За борбу против рака, на пример. Међутим, из агенције поручују да то не би било добро. Кад би Мек Графа било сувише, изгубила би се његова основна (и најважнија) порука.

Довољно је што већ постоје мајице с његовим ликом, чак се појавио и на поштанској марки. Мек Граф је гостовао и у једној ТВ-емисији. Водитељ је желео да открије нешто више о његовом приватном животу. Мек Граф је остао тајанствен. Зна се да је био пас једног детектива. Кад се овај разболео, Мек Граф је почео да ради на његовим случајевима. Пошто га је водитељ упитао шта је сада с тим детективом, Мек Граф је одговорио да га сада редовно води у шетњу (?!). Да ли постоји госпођа Мек Граф? Шта он ради у слободном времену? Не зна се.

Џек и Кил и остали из агенције очигледно вешто „воде“ лик Мек Графа. Никад не откривају до краја све његове адуте.

В.С.

СВЈЕТЛОСТ

НОВА ИЗДАЊА

20% јефтиније

I

БИБЛИОТЕКА ИЗАБРАНИХ ДЕЛА – БИД

Популарна библиотека, сада у новој графичкој опреми, објављује класична дела светске и домаће књижевности са предговорима и белешкама.

1. Иво Андрић: НА ДРИНИ ЋУПРИЈА	18.600
2. Иво Андрић: ПРОКЛЕТА АВЛИЈА	11.600
3. Оноре де Балзак: ЧИЧА ГОРИО	18.600
4. Добрица Ћосић: ДАЛЕКО ЈЕ СУНЦЕ	19.800
5. Гистав Флобер: МАДАМ БОВАРИ	18.600
6. Ернест Хемингвеј: СТАРАЦ И МОРЕ	11.600
7. Албер Ками: СТРАНАЦ	11.600
8. Меша Селимовић: ДЕРВИШ И СМРТ	22.900
9. Меша Селимовић: ТВРЂАВА	21.900
10. Софокле: АНТИГОНА	8.400
11. Борислав Станковић: НЕЧИСТА КРВ	11.600
12. Михаил Шолохов: ЧОВЈЕКОВА СУДБИНА	11.600
13. Волт Витман: ВЛАТИ ТРАВЕ	8.900

Неколико ранијих издања библиотеке БИД која су пред крајем тиража:

14. Николај Гогољ: РЕВИЗОР – ШИЊЕЛ	1.800
15. Херман Хесе: НАРЦИС И ЗЛАТОУСТИ	3.800
16. Франц Кафка: ПРОЦЕС	3.800
17. Мирослав Крлежа: ХРВАТСКИ БОГ МАРС	3.200
18. Фјодор Михајлович Достојевски: ЗЛОЧИН И КАЗНА	6.900
19. Вилијем Шекспир: ДРАМЕ	6.500

У ПРИПРЕМИ

II

Џејн Елиот и Колин Кинг

22. ДЈЕЧИЈА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

(Преводилац: Зденка Трибе)

ДЈЕЧИЈА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА настала је у сарадњи са познатом енглеском издавачком кућом „Азборн“ специјализованом за

издавање публикација примерених дечијем и тинејџерском узрасту.

Ова енциклопедија у сликама за децу пуна је корисних информација и фасцинирајућих података. Тематски је поређана и даје јасна објашњења свакодневних ствари и кључних концепта.

Садржи и абецедни индекс појмова из књиге.

Уз хумористичке илустрације Колин Кинг, ова енциклопедија неће само одговорити на многа дечија питања него ће такође пружити дуготрајне часове уживања у читању.

Издаје из штампе у октобру 1988. године.

Цена у претплати 46.000 динара (до 30. октобра 1988).

У ПРИПРЕМИ

III

А. Франко Агостини – Никола Алберто де Карло

23. ИГРЕ – ТЕСТОВИ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ

Кроз серију игара, загонетки и занимљивости ово се дело бави вербалном и визуелном интелигенцијом, математиком и логиком.

Из свега следи подстицајна забава која сваком омогућава проверу властите интелигенције и боље упознавање своје личности.

Издаје из штампе у октобру 1988. године.

Цена у претплати 52.500 динара (до 30. октобра 1988).

На основу ове наруџбенице за куповину поужећем одобравамо попуст од 20%. Најмања вредност наруџбе је 8.000 динара!

Претплатници – сачекајте уплатнице „Свјетлости“!

СОУР „СВЈЕТЛОСТ“
РО Издавачка дјелатност
КЛУБ КЊИГЕ
71000 Сарајево
П. Прерадовића 3
Телефон: 071/218-117

НАРУЏБЕНИЦА

Неопозиво наручујем књиге под редним бројем _____

Начин плаћања: – поужећем
– вирманом

НАРУЧИЛАЦ _____

АДРЕСА _____

Члан сам КЛУБА КЊИГЕ: ДА НЕ

Најновији воћни ХИТ

**Пореклом је из
Еквадора, от-
крили су га Но-
возеланђани а
производи се у
— Пули!**

Крупан, жут, обликом подсећа на паприку али има укус ананаса или јагоде. По некима — краставца. Кад се пресече, боја мяса му је најсличнија дињи. У средини, уместо семена, има звезду петокраку. То би, укратко, био опис бабака једне, до сада нама потпуно непознате биљке. Бабако спада у породицу папаја, хибрид је и то је разлог што је његов плод без семена.

Ова чудновата воћка није непозната само нама. Југословенима: за њу, до пре три године, није знала ни Европа. Ко је и каквим укрштањем добио тешко је рећи, тек „откривена“ је у Еквадору захваљујући — новозеландским стручњацима. У Европу је доспела посредством неког Италијана, власника огромних плантажа из околине Фераре а код нас, у село Шкатаре, недалеко Пуле, брачном пару Јухас.

— Прошле године, на Пољопривредном сајму у Падови, привукла ме је слика стабла начичканог плодовима. Тако нешто никада раније нисам видео и пожелео сам да пробам. Купио сам саднице, гајио их онако како је било назначено у проспекту и — резултат је ту! — каже тридесетогодишњи Ласло.

— Када су први плодови стигли за брање, а беру се када једна трећина површине пожути, био сам нестрпљив да их пробам. Али, требало је сачекати још четири-пет дана да дозру, цели да пожуте. Исекли смо један бабако на колутове, загризао сам га и — остао разочаран. Плод је имао укус који је подсећао на нешто што сам већ пробао али и једну потпуно „непознату“ жицу. Да је требало одмах да га неком објасним, тешко би ми пошло за руком! Једино што бих са сигурношћу могао да тврдим је да је јако воден. Жеђ коју сам осећао, угасила се већ после првих залагаја.

Међутим, када смо сутрадан начели други плод моје

ЈЕДАН ПЛОД — МНОГО УКУСА

Киви је, кажу, права витаминска бомба и зато га не треба јести у претераним количинама.

разочарење је почело да настаје. Благо киселкаст какав јесте, бабако је у ствари врло укусан само се на тај, нама непознати укус, треба привићи. Деца га обожавају. А она су, као што је познато, избирљива.

Један — веома вредан

Бабако није биљка коју је лако одгајити: тражи сталну температуру од 13 до 15° С и ваздух влажности 80 одсто. Зато га Маријана и Ласло гаје у стакленику. Овај хибрид папаје показао се као прилично захвална воћка: после три

око килограма. Најтежи до сада измерени плод бабака имао је 2.2 kg. Оно што је необично, то је да виси на врло танкој петелци дугој једва 4 cm.

Са сваког стабла, а његова висина не премашује 2.5 m убере се око 50 килограма. Издашно, без сумње.

Ако се ујутру поједе један бабако, не претерано велики, човек може целог дана да не једе. Ласло, то наравно, из здравствених разлога не препоручује: овим податком хоће само да укаже на његове вредности. Оно што мисли да

кућа и мали лепо уређени парк, гаје још једну ретку али не и непознату биљку — киви.

За ово воће, пореклом из Кине, стручњаци кажу да представља праву витаминску бомбу. Један једини плод, величине осредњег кромпира, задовољава целокупну дневну потребу човека за витаминима. Управо због тога се у неким болницама у СР Немачкој, уместо гомиле таблета витамина, болесницима даје по један плод кивија. Дејство је исто.

Међутим, по неким стручним мишљењима киви, који последњих година може да се нађе и у нашим радњама, није баш сасвим безопасан ако се сваког дана једе у већим количинама јер доводи до хипервитаминозе (превелике концентрације витамина). И зато треба бити умерен. А и због још једног разлога: високе цене. Прошле зиме продавао се за 15.000 динара по килограму.

За разлику од бабака, киви код нас може да се узгаја на пољу. Осим у околини Пуле, има га у Македонији, око Сплита, Опузена, Мостара. Да би почео да рађа треба на осам „женских“ стабала обезбедити једно „мушко“ и сачекати седам година. Величина плода зависи од врсте: тако се са „хајварда“ беру плодови тешки и по 180 грама али зато „монти бруно“ даје већи принос. „Аргута“ опет има своје предности: почиње да рађа у трећој години и сазрева већ у септембру, два и по месеца пре осталих врста.

Онима који нису пробали ово воће које има осам пута више витамина С од лимуна, препоручујемо сладолед од кивија или, кад се следеће године нађу на мору, колаче припремљене с њим. Изузетни су.

О. Вукадиновић

ПОСАО ЗА ТРОГОДИШЊАКА

Маријана и Ласло Јухас су млади људи који су се „вратили“ природи. На време су схватили да је уместо у загушљивој просторији лепше радити на отвореном простору. Истину за вољу, на плантажи коју су подигли, радни дан не траје седам сати. Ради се док се све не заврши. А радне обавезе не одnose се само на тату и маму.

— Нипошто — каже Маријана. — Радимо сви заједно, онолико колико ко може.

— А шта то може трогодишњи дечак? — питамо сумњичаво гледајући малишана који с великим уживањем једе бабако.

— Он, видите — одговара Мирјана — умаче врхове резница у посуду са хормонима и слаже их на сто. То је посао који није нимало тежак али односи време. А кад заливамо киви, он се увреди ако баш њему не дозволимо да држи онај крај црева из којег иде млаз.

Наша деца су научила да раде са нама, то њима није ништа чудно и помажу нам кад год могу. А у школу и обданиште у Пули иду сами врло су самостални и одговорни. Никада се није догодило да закасне без разлога а живот на селу се и њима допада. Имају пуну слободу кретања чист ваздух и љубав према природи. А то смо и желели да им омогућимо — рекла нам је двадесет седмогодишња Мирјана.

месеца младице већ дају прве плодове који расту од подножја стабла навише али треба да прође годину дана да би био спреман за бербу. Кад једном крене да рађа, више не мирује: тешко је наћи тако исплативу биљку као што је бабако. Пуних пет година из колена сваког листа развијају се петелке из којих ће израсти плодови тешки

је посебно важно, јесте да је бабако богом дан за дијабетичаре: има врло мало шећера, много мање од другог воћа али је зато богат витаминима.

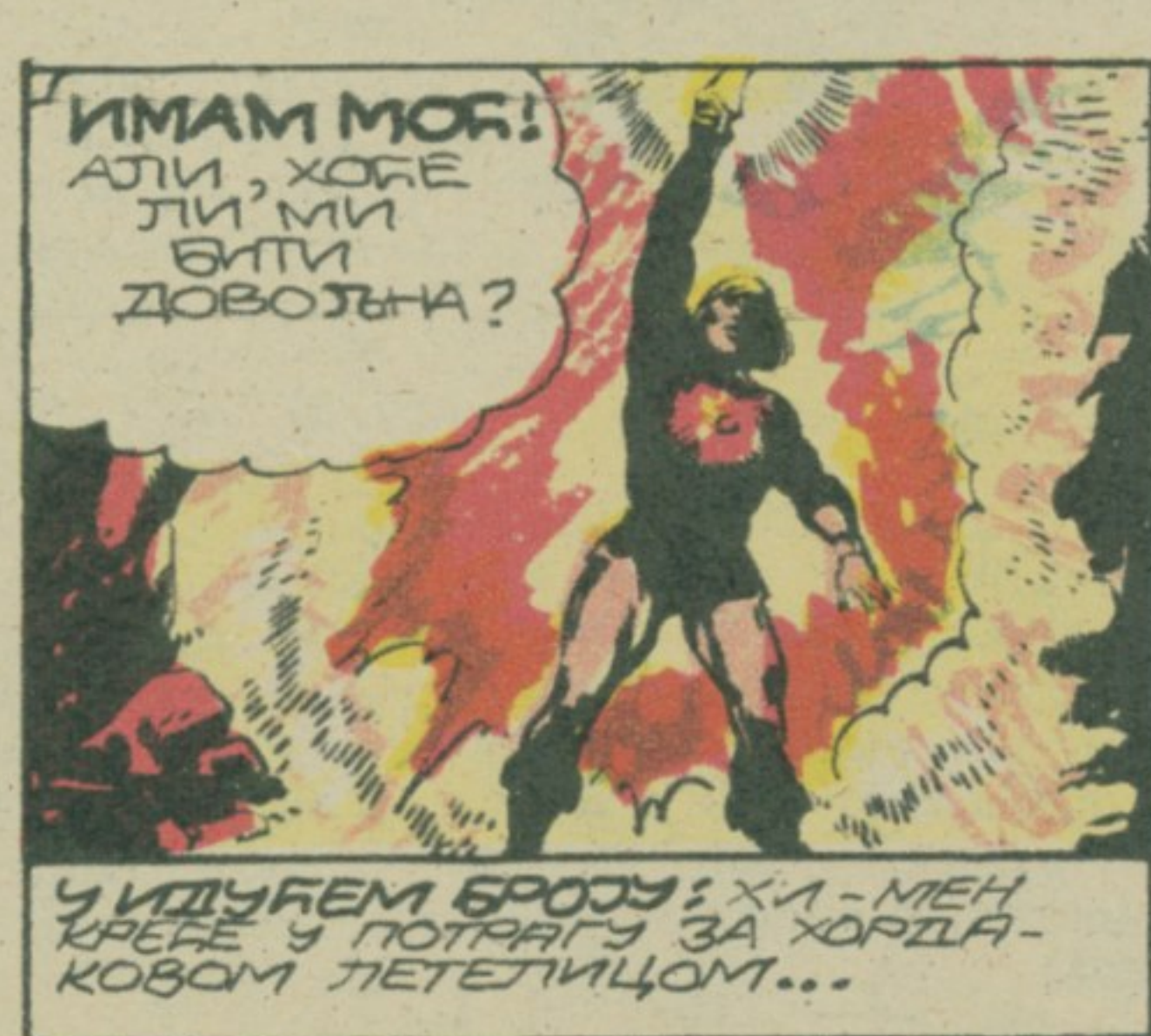
Слатка бомба

Осим бабака, Маријана и Ласло на својој невеликој плантажи од 3300 квадратних метара, на том простору су и

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ
 ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ
 ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ ХИТ
 ХИТ ХИТ ХИТ
 ХИТ ХИТ ХИТ
 ХИТ ХИТ
 ХИТ ХИТ
 ХИТ

КАРИЈЕРЕ: Сабрина

ГДЕ ЈЕ ПРЕЛЕПИ ВАНЗЕМАЉАЦ?

звезда шоу-програма „Гранд Хотел“, да би убрзо снимила и свој први сингл „Секси девојка“ („Sexy Girl“) који је у Италији постигао солидан успех.

Та песма је, као и „Деча-ци...“, била урађена у диско маниру а Сабрина каже да би волела да отпева и нешто другачије, неку нумеру у рок маниру, али ће то вероватно морати да сачека. Правила шоу-бизниса су јасна – када ти иде у једном фаху треба да га се држиш све док ниси сигуран да си исцрпео све могућности, а тада треба ићи даље.

Јавност је до сада имала прилику да ме упозна само с једне стране – као лепотицу која певуши лагане песмице. Али, ја знам још много ствари. Учила сам балет и певање и то могу да радим много озбиљније него што сам до сада имала прилике да покажем. Планирам да до краја године кренем на једну већу турнеју која би била прави шоу, с много скупих костима и ефеката, али на којој бих певала уживо и наступала с групом. Ни најмање ме не занима отварање уста док с магнетофона иде трака са снимљеним песмама. Желим да ме људи схвате и памте као неку нову Тину Тарнер.

Најзад, не може се рећи да Сабрина није свесна онога што је до сада било најважније у њеној каријери – физичког изгледа. Веома води рачуна о свим детаљима и не либи се да изјави: – Ја сам, како би се рекло, женствена жена. Знам да имам неке квалитете и волим да их одећом истакнем. Немам намеру да се кријем, јер људи иовако примете Сабрину када се нађе у њиховој близини.

За крај овог малог упознавања с надолазећом звездом, оставили смо једну њену изјаву која иде у ред обавезних екстравагантних жеља које, изгледа, звезде имају као и сви смртници. Сабринина гласи: – Хтела бих да се појави неки прелепи ванземаљац, савршеног изгледа, који би ме одвезао у свом свемирском броду и за ког бих се удала. Тада бих била потпуно срећна.

Не замерите, сумњамо да би се тај ванземаљац много бунео.

Тражили сте песму

ТИ ЗНАШ

сањам, сањам осмијех твој
 већ дуго ја
 жеља, на крилима златног
 голуба ношена
 јутра, јутра влажних улица
 воде ме
 до тебе, до твојих зјеница и
 даље
 и даље

боже, како тешка година

ти знаш ко је лудак на
 киши
 испод твога прозора
 ти знаш ко је кад телефон
 звони

ко на твоје молим везу
 прекида
 ти знаш чија си велика бол
 и ко због тебе прави
 глупости
 други ће тебе вољети
 ал' као ја нико никада
 чекам, чекам, а раскршћа
 мој су дом
 ја и ти смо везани заувјек
 истим сном
 путеви, на којима нема
 станица вуку ме
 до тебе, до твојих зјеница и
 даље
 и даље

■ Музика и текст Златко Арсланагић;

■ Изводи „Црвена јабuka“

Сабрина, деветнаестогодишња Италијанка из Ђенове, која је овом песмом постала позната у Европи, свакако има разлога да буде задовољна. Један од најзначајнијих аутора рок-музике – Принц написао је песму за њу и, по свему судећи, питање је дана када ће Сабрина постати звезда светских размера. С тим што њој узбуђења не недостају ни сада. Ево шта каже о својој популарности: – Већ месецима живим с коферима. Практично, сваког дана сам у другој држави међу новим људима. Лепо ми је и драго што ме воле, али ипак не могу да не кажем да сам уморна. Врло сам уморна.

Иначе, Сабрина није апсолутно ново име у свету шоу бизниса. У својој Италији позната је већ неколико година, тачније од 1986. када је из Ђенове ауто-стопом дошла до Милана да би се опробала на некој аудицији за најављивачицу на приватној телевизијској станици. После тога је била једна од

Већ месецима уназад, песмица „Дечаки – летња љубав“ (Boys-Sumertime Love) не силази са радио-станица и репортера дискотека широм Европе, а спот који је највећим делом снимљен у базену одавно се излизао од приказивања.

**ДЕБЕЛИ
ДЕЧАЦИ**

„Фет Бојз“ („Fat Boys“) нису ново име у свету рок музике, иако су код нас постали познати тек прошле године синглом који су урадили с ветеранима сурф рока „Бич Бојсима“ („Beach Boys“) Симпатичне дебељуге су до сада објавиле четири албума, а на путу је и пети, док је филм „Disorderlies“ (Код нас преведен као „Трапави болничари“) био филмски хит широм света.

Ипак, њихов последњи успех је поново везан за сарадњу с Чаби Чекером, познатим старијим извођачем који је, певајући нумеру („The Twist“) раних шездесетих година изазвао праву светску твист грозницу. Сада су он и „Дебели дечаци“ запалили свет истом песмом, али у реп маниру. Дебељуге кажу да су откриле да је твист одличан за линију, наравно под условом да желите да смршате, што њима никако не би ишло у прилог јер су они од свог изгледа, неспојивог са појавом поп-звезда, и направили главну атракцију. Зато њихове изјаве да су смршали тридесет килограма за кратко време, отако су у репертоар уврстили ову нумеру, треба схватити пре као жаљење него као хвалу.

Али, као што видите и на слици (Чаби Чекер је на њој други слева) „Дебели дечацима“ је остало још довољно килограма да им нема премца у категорији најтежих поп старова. А и сам Чекер им не дозвољава да се истопе. Кажу да је одмах на почетку сарадње придобио сву тројицу за себе јер се првог дана појавио у студију са циновском питом од сира у наручју. Не треба посебно ни напомињати да је јадница страдала чим су је њих тројица преузели.

„Фет Бојз“ су, иначе, весели и забавни момци. Током лета су,

ради промовисања сингла и албума „Поновни тешки повратак“ („Coming Back Hard Again“) у САД организовали серију такмичења у твисту за своје обожаваоце и љубитеље ове игре, а завршетак циклуса је поново био у њиховом стилу: грандиозна вечера у хотелу „Четири годишња доба“ у Њу-јорку, на којој је четиристо људи појело хиљаде хамбургера, гомиле разних других сендвича и више од сто килограма сладоледа.

Осим по песмама и способности да невероватно много једу, „Фет Бојз“ су занимљиви и по томе што за разлику од огромне већине својих колега, реп музичара, немају никаквих додирних тачака са политиком, а уз њихово име не иду ни нереди на концертима који су честа ствар када се ради о репу. Како сами кажу:

— За разлику од већине не бавимо се политиком и не мислимо да треба да глумимо нешто што нисмо. После концерта, свако може доћи до наше гардеробе без бојазни да ће га пресрести неки огромни телохранитељ. Једноставно, човек куца на врата и ако је у реду ми отварамо и пуштамо га унутра.

У сталној потражи за новим начинима увесељавања и придобијања публике, „Дебели дечаци“ су решили да се у блиској будућности поново позабаве филмом. Овог пута биће то варијанта на тему „суперхероја“ а они ће, наравно, бити хероји.

— Супермен и Бетмен су обични сметењаци у поређењу с нама — кажу њих тројица — време је да публика види заиста упечатљиве појаве у акцији. Свету је било доста мршавих јунака. Време је за дебеле.

Ако дозволите, што се јунака тиче, ту још и можемо да дискутујемо. Али ако је „твист“ у питању, дилеме нема. Најбољи су.

Конкурс ПГП РТБ

и

„Политикиног Забавника“

СНИМИТЕ

ПЛОЧУ

ПРВУ

Конкурс за избор најбоље групе и певача полако се приближава крају. Зато ако и ви желите да учествујете у њему, пожурите и пошаљите свој снимак на адресу „Забавника“!

Крајем септембра биће познати резултати шестомесечног конкурса ПГП РТБ и „Политикиног Забавника“ за избор најбољег певача и групе који стичу право да сниме плочу.

Жири, у коме председава Александар Пилипенко, музички уредник ПГП РТБ преслушава снимке који су пристигли у августу, али остало је још времена да се пријавите на конкурс и пошаљете касету са демо-снимком композиције коју изводите самостално или са групом. Као што знате на крају конкурса један вокални солиста и једна група стичу право да сниме свој први сингл.

За све остале читаоце који нису ушли у конкуренцију за снимање плоче ПГП РТБ сваке недеље поклања десет ЛП плоча. Добитници плоча се одређују жребом, наравно од читалаца који пошаљу тачан одговор на наградно питање из области музике: Оно у овом броју гласи: Хеви метал група „Осми путник“ из Сплита до сада је објавила три албума! Како се зове други по реду (иначе први објављен за ПГП РТБ) албум?

Адреса на коју треба слати одговоре до следећег петка је: „Политикин Забавник“, Македонска 29, Поштански фах 124, 11000 Београд, са назнаком — за конкурс „СНИМИТЕ ПРВУ ПЛОЧУ“.

Добитници ЛП плоче

На наградно питање („Забавник“ бр. 1907) требало је одговорити БАЈАГА. Од свих читалаца који су тачно одговорили, највише среће имали су: **Марија Панић**, Бранка Бјеговића 28, Ниш; **Александар Стругар**, Саве Ковачевића 54, Титоград; **Зоран Станковић**, 29. новембра 21, Бабушница; **Наташа Живковић**, Косовска 11, Зајечар; **Виолета Тодоровић**, Спасеније Бабовић 7, Крагујевац; **Вера Радовић**, Олимпијска 35, Сарајево; **Зинета Алибеговић**, Маршала Тита 3, Велика Кладуша; **Иван Миховиловић**, Петра Драпшина 2, Панчево; **Анка Станојичић**, Владимира Томановића 33, Београд и **Зринка Безина**, Доверска 5, Сплит.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Да критичари знају нешто, урадили би ово што смо и ми. Свирали би у групи, а не би били критичари који не знају ништа друго осим да критикују.“

Џони Рамон („Ramones“)

ПАЗИ НА ЛОПОВА И ДОК СЕ ЉУБИШ!

Саобраћајне ознаке на јапанским путевима пуне су слика из цртаних филмова. Све је почело 1964. године да би се странцима, пристиглим на Олимпијаду, олакшало сналажење

Детё са устима отвореним у болни крик. аутомобили са зечевима човечијих особина, живе боје и натписи јапанским словима: овај народ је детаље из својих цртаних филмова, често и крајње шокантне, пренео на саобраћајне знаке поред путева.

Пошто су превазишли Американце у производњи цртаних филмова, правећи их у великим серијама и много грубље. Јапанци су искористили овај вид комуникације и за стрипове и цртане телевизијске филмове са порнографским садржајем, елегантно избегавајући на тај начин веома строге законе који бране употребу људског тела за неморална приказивања. Осим тога, 1964. године су почели да користе стрипске цртеже и за саобраћајне знаке, да би овим сликама помогли странцима који су у Јапан дошли у великом броју да би учествовали или присуствовали Олимпијским играма.

Отада се овај систем обавештавања стално развијао по целом Јапану, а прешао је и у Кину, где се сада могу видети саобраћајни знаци забране или упозорења са одломцима из цртаних филмова, као што је онај који приказује мушкарца који се удвара жени док пуши цигарету, уз опасност да својој вољеној запали сукњу.

На фотографијама са ових страница могу се видети неки примери маштовитости јапанских табли са упозорењима, које не служе само регулисању саобраћаја, него подсећају заљубљене да чувају своје ствари док се љубе у парку, упозоравају на могућност пожара, умољавају децу да се не играју са својим змајевима у близини жица под високим напонам и тако даље. Бројне су и табле са порукама намењеним радницима: да вредно раде (позната јапанска особина), да не певају док су на скели да не би пали...

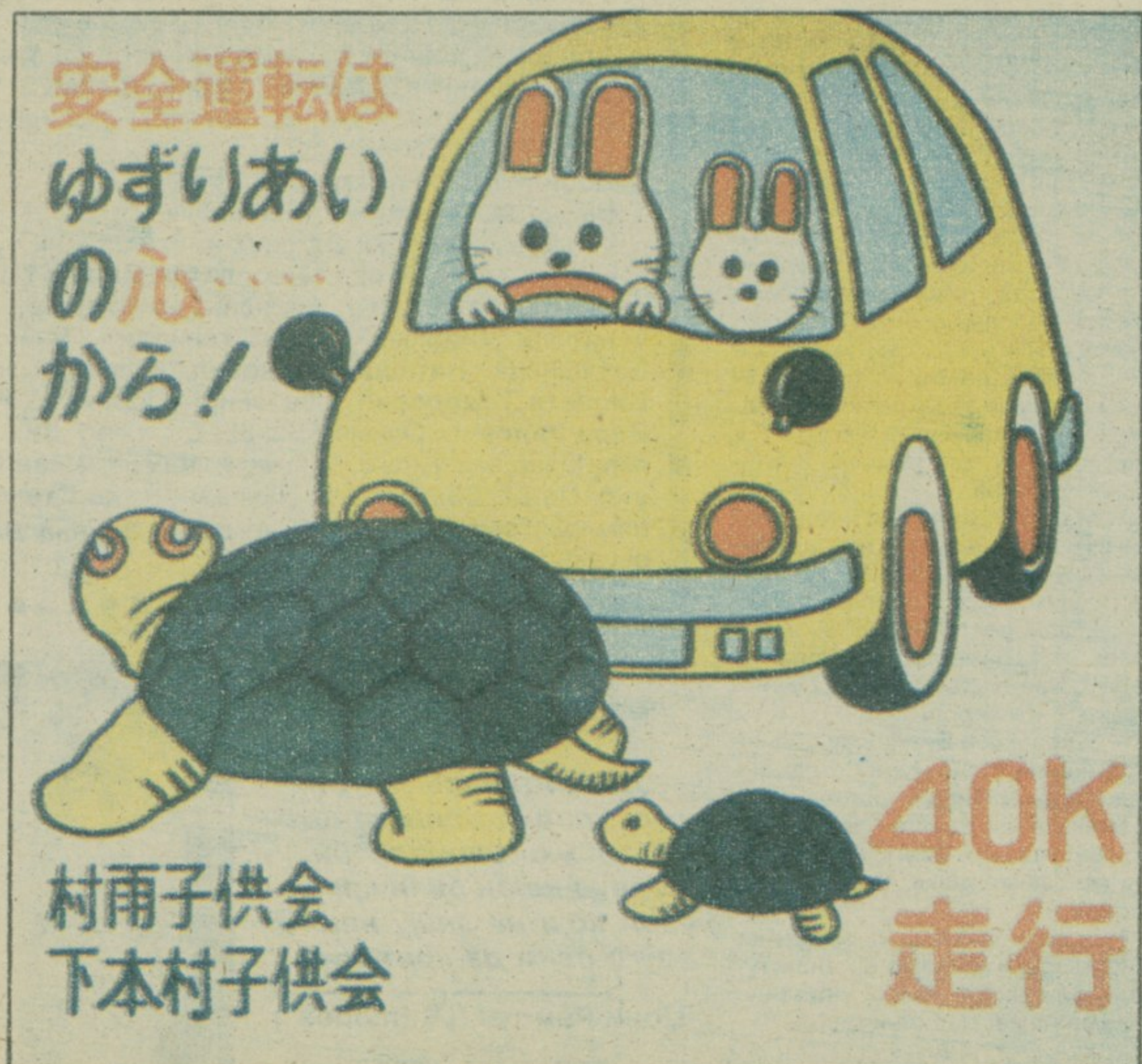

Децо, не играјте се змајевима у близини високог напона!

Радници, немојте да певате док радите на скели!

Треба поштовати пешаке

ФАНТАСТИКА

Уређује др Зоран Живковић

ВИЛИЈАМ МОРИСОН

ЦАК
ПУН

З
Н
А
Н
А

У почетку нисмо ни знали да Цак постоји. На тај астероид смо се спустили из невоље: приметили смо да је један од резервоара пробушен кад је сва вода већ била истекла.

Дуго смо расправљали шта да се ради, док то није прекинуо командант Ганко:

– Нема користи од причања. Затражићемо да нам пошаљу брод с водом што је пре могуће.

– Зашто не бисмо потражили воду на самом астероиду? – упитао је други официр.

– Овде? Са оваквом гравитацијом? Где би се могла наћи вода, забога?

– Има је у кристалном стању, на око један метар испод површине – рекао је неки тих глас који као да је долазио иза командантових леђа.

– Ко је то рекао? – упитао је командант.

– Ја, Изрл – одговорио је глас.

Нешто се покренуло на једној стени, и тада смо га угледали...

Пошто је брод био државни, Изрл је доспео у државне руке. Одмах је схваћена његова важност, па је одређен човек који ће се бринути о њему. Звао се Сиблинг.

Сенат истражује

Изрл, односно Цак, како смо га обично називали, ретко је мењао облик у којем смо га упознали – сива маса налик на цак кромпира. Није имао ни руке ни ноге, и кад је ћутао нико не би помислио да је живо биће. Кретао се уз помоћ једне ножице коју је извлачио из тела. Име Цак му је одговарало и из једног другог разлога: био је пун драгоцених информација.

Због Цака је донет читав низ међупланетарних прописа. Главни посао му је био да одговара на питања. За разговор од једног минута плаћало се 100.000 кредита. Занимање је било огромно.

У почетку је све ишло добро, а онда је Цак затајио. Одједном, није био у стању да одговори ни на најједноставније питање. Због тога су Сиблинга позвали пред посебну сенатску комисију.

Председник комисије био је сенатор Хориган, груб и амбициозан човек. Одмах се окomio на Сиблинга:

– Ваша брига је да Цак буде у савршеној форми. Како се онда то могло догодити?

Сиблинг је мирно одговорио:

– Из простог разлога, сенаторе, што Цак није машина. Био је преморен. принуђен је да одговара на питања 24 часа на дан.

– Која је будала прописала такво радно време?

– Прописано је законом који носи ваше име.

Хориган вероватно није ни прочитао пројект тог закона који су припремили његови сарадници, али Сиблингов одговор га је погодио. Ускоро ће избори за Сенат, и ко зна да ли ће бити поново изабран. Зато је с мржњом погледао Сиблинга и наставио испитивање:

– Шта сте предузели да се то више не понови?

– Питао сам Цака шта да се ради и он је одговорио да му је потребно два сата потпуног одмора после сваких двадесет часова рада, плус један сат рекреације, која би се састојала

у пријатном разговору с разумним људима (то су његове речи).

Пошто комисија на основу овога није могла да донесе никакав закључак, одлучено је да се испита сам Цак. А пошто Цак није могао да дође у Сенат, морао је Сенат да оде к њему.

На космодрому, чланове комисије дочекао је Сиблинг. Објаснио им је да је због опасности од метеорита Цак склоњен под блиндирану куполу и да ће се разговор водити преко нарочитог телевизијског система.

Одвео их је пред огромни екран на којем се ускоро појавио Цак на свом седишту налик на престо. Сви су били задивљени.

– Господине – обратио му се Хориган – је ли тачно да су вам потребна три сата на дан за одмор и рекреацију?

– Тачно је.

– И да тражите човека с којим бисте разговарали?

– Да.

– Мислите на неког од чланова наше комисије?

– Не.

– На кога онда?

– На Сиблинга.

Овим је испитивање било завршено. Пре одласка, црвен у лицу, Хориган је упutio последње питање: „Господине, да ли ћу бити поново изабран?” Није чуо одговор, јер су остали бучно протестовали. Међутим, питање је пренела међупланетарна ТВ-мрежа, што је свакако допринело да касније пропадне на изборима.

Изгубљено занимање

Сиблинг је с великом нервозом чекао свој први дужи разговор са Цаком. Зачудо, треме је нестало кад се нашао пред њим. Што је било још чудније, Цак је први проговорио:

– Нећеш ме разочарати, не брини. Слободно говори о чему хоћеш.

– Једном си рекао да су твоји сународници страдали од метеорита. Зар нисте били у стању да се одбраните од њих?

– Бранили смо се док нисмо изгубили вољу за животом. А изгубили смо је кад смо изгубили будућност... кад више нисмо били у стању да стварамо потомство. Чему онда живети? За кога?

– Зар је чак и вама, који сте на знатно вишем интелектуалном нивоу од нас, било немогуће да нађете решење?

– Да. Ни наше могућности нису неограничене.

– Је ли ти тешко да свакодневно одговараш на питања?

– На таква питања, да. Већина жели да им кажем како да се обогате. Лекари ме обично питају како да излече имућне пацијенте којима нема лека. А тек политичари! Њих занима само како да сачувају власт. Нико, баш нико да постави право питање.

– Шта би требало да те питају?

– Па, рецимо, да ли тиме што одговарам на питања чиним нешто добро или лоше.

– Добро, у сваком случају.

– Немој бити сигуран. Ако се може добити готов одговор, чему проучавање и истраживање? То је смрт за вашу науку.

То је био само први од многих разговора које је Сиблинг водио са Цаком. Научио је много, нарочито о планетама и галаксијама. Но, постепено се уверио у тачност онога што му је Цак често понављао: да је његово при-

ЦАК ПУН ЗНАЊА

можда ће то неко решити мимо моје воље.

– На шта мислиш? На размирице у утицајним круговима?

Заиста, све више је јачала тежња појединих центара моћи да искључиво за себе приграбе Цакове услуге. Нарочито су то желеле неке моћне финансијске групе.

– Борба за моје услуге постаје све жешћа – рекао је Цак једног дана Сиблингу. – То може да се заврши само на један начин.

– Неко ће покушати да те киднапује?

– Да.

– Не верујем да ће успети.

– Ти потцењујеш људску лакомост.

Сиблинг ће се ускоро уверити у то.

Уништи ме!

Једног дана дошао је посетилац који је привукао Сиблингову пажњу тиме што је био уплатио разговор од десет минута. Човек је говорио неким егзотичним дијалектом који ни Сиблинг ни његови сарадници нису разумели. Што је још чудније, искористио је само седам минута и одмах, приватним бродом, одлетео са астероида.

Та преостала три минута Сиблинг је искористио да упита Цака шта је човек хтео.

– Тражио је савет како да ме киднапује – мирно је одговорио Цак.

– Да те киднапује?

– Да. Зар ниси видео како му се журило? Операција треба ускоро да почне. Та група криминалаца савршено је упозната са системом обезбеђења.

– Шта сад да радимо?

– Ништа. Нема начина да их спречимо... У ствари, има један начин.

– Који?

– Уништи ме!

– Шта ти пада на памет? Цак и да сам овлашћен, не бих то учинио.

– Онда не вреди даље говорити о томе.

– Значи, све је пропало?

– Није. Можеш да спасеш и себе и своје људе ако овог часа седнете у брод и кренете. Тако ћете избећи сусрет са отмичарима.

– Да поведемо и тебе?

– Не, јер би нас гонили.

Тог тренутка зачули су се повици стражара:

– Непознати бродови на видику! Укључен општи аларм!

– Спремите се за полазак! – наредио је Сиблинг. – Сви!

Док су његови људи стизали са свих страна, Сиблинг се обратио Цаку: „Збогом!“ као да је он биће с људским осећањима.

Био је заиста последњи тренутак. Шест бродова је долазило из разних праваца кад се Сиблинг са својим нашоа на безбедној удаљености од астероида.

Опасност изнутра

И тада се догодило нешто што га је уверило да Цак није машина која само одговара на питања. Одједном се екран визуира осветлио,

мада га нико није укључио. Угледали су просторију у којој је боравио Цак. Два човека су журно ушла у њу. Један је био онај непознати што је разговарао седам минута, а други – бивши сенатор Хориган.

– Реч „збогом“ није питање – рекао је Цак, што је очигледно било упућено Сиблингу. – Она двојица то, наравно, нису разумела. Хориган је застао, збуњен, али онај други је дрекнуо на њега: „Немамо времена за губљење! Однесимо га на брод и бежимо!“

Сиблинг је с горчином помислио шта је све у стању да учини амбициозни политичар кога је народ одбацио, а онда му је пажњу привукла нова слика на екрану. Приказивала је унутрашњост космичког брода отмичара.

У броду су се, поред Цака, видели само Хориган и онај непознати. Но, ускоро су се појавила још шесторица. Један је стао да виче:

– Не смате да разговарате са Цаком кад ми нисмо ту! Такав је договор!

– Не буди нервозан, Мерице! – рекао је Хориган. – Зар мислиш да хоћемо да ти подваљимо?

– Баш то мислим. Зар нисам у праву? – обратио се Цаку.

– У праву си – одговорио је Цак.

– Кунем се да то није тачно – ушептрљао се Хориган. – Али, допустите да нешто питам Цака... Да ли смо у опасности?

– Јесте – одговорио је Цак.

– С које стране?

– Из самог вашег брода.

Мерил је показао да има најбрже рефлексе. Опалио је у оног што је седам минута разговарао са Цаком, а затим у Хоригана.

– Ово је готово – рекао је. – Да ли опасност још постоји?

– Да – одговорио је Цак – и постојаће док год буде више од једног човека на броду.

Сиблинг је гледао у екран као фасциниран чекајући да се масакр настави, али Мерице је рекао помирљиво:

– Будите паметни, момци. Знам да би сваки од вас желео да има ово створење само за себе, али то није могуће. Морамо бити сложни, јер нам је потера за петама. Свако на своје место, иначе смо готови!

Остали нису мрднули. Очигледно, нису веровали ни Мерицу ни један другом.

– Убијање ће се наставити све док не остане у животу само један – рекао је Сиблинг својима. – А и тај ће умрети, јер сам не може управљати задуго таквим бродом. Цак је сигурно рачунао с тим, само не знам зашто ми није рекао.

– Ниси ме питао – одговорио је Цак који је остао сам у просторији.

– Али, и ти ћеш бити уништен – рекао је Сиблинг.

– Не још... А сада, збогом!

Из суседне собе чули су се пуцњи и крици, а затим се екран замрачио.

Тако је отишао Цак, а с њим, како је сам рекао, опасност за читаву људску расу. Али, Сиблинг је због оваквог исхода ипак осећао тугу... ■

суство штетно за људски род. Први пут после више векова број научних истраживања почео је да се смањује. Није више било мотива, нити уживања у мукотрпном откривању новог.

– Био сам ваш роб, а сада постајем ваш господар – вајкао се Цак. – Међутим, ја то не желим.

– Не би ти било тешко да побегнеш. Зашто то не учиниш?

– Немам довољно воље за то. Срећом,

Ђорђе Димитријевић
ПРВА ЈУГОСЛОВЕНСКА

ШАЛАНТОЛОГИЈА

2000

ВИЦЕВА И ШАЛА од А - З

Књига која ће вас забавити, насмејати, релаксирати и отргнути од свакодневних брига и обавеза...
Књига коју ће вам препоручити сваки лекар зато што је смех лек, а лек никад није скуп...
Књига коју ћете пожелети да поклоните драгој особи и бити, пресрећни ако је неко вама поклони!
Књига има око 500 страница великог формата 17 x 24 cm. Штампана је латиницом на фином офсетном папиру. Тврди повез са пластифицираним корицама у боји.
Цена књиге: у књижари 29.000 дин.
преко ове наруџбенице, уз попуст од 20% ... 23.200 дин.

Библиотека „ДРУГА СТРАНА СВЕТА“ вам нуди и своја следећа издања:

Прво коло

1. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НЕСРЕЋЕ XX ВЕКА
2. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ПОГРЕШКЕ И ЗАБЛУДЕ
3. НАЈЗЛОГЛАСНИЈЕ СВЕТСКЕ УБИЦЕ
4. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ „ВАРАЛИЦЕ И ЛОПОВИ“
5. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ЕКСЦЕНТРИЦИ И ОСОБЕЊАЦИ
6. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ САБЛАСТИ И ДУХОВИ
7. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ
8. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ НЛО
9. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НАКАЗЕ И ЧУДАЦИ
10. ЧУДНО АЛИ ИСТИНИТО

Друго коло

11. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ШПИЈУНИ И ОБАВЕШТАЈЦИ

12. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ НЕРАЗЈАШЊЕНИ ЗЛОЧИНИ (излази из штампе до краја 1988)
13. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ МОРА
14. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ СКАНДАЛИ (излази до краја 1988)
15. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ АТЕНТАТИ
16. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ КРВНИЦИ И ТИРАНИ (излази до краја 1988)
17. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ЉУБАВНИЦИ
18. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ЧАРОБЊАЦИ И ЧУДОТВОРЦИ
19. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ РОБИЊЕ ПОРОКА
20. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ПОТРАГЕ ЗА ПОТОНУЛИМ БЛАГОМ

Треће коло

21. НАЈЗАГОНЕТНИЈЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ УБИЦЕ
22. НАЈВЕЋЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ АФЕРЕ

Цена једне књиге: у књижари 12.000 дин.
преко ове наруџбенице, уз попуст од 20% 9.600 дин.

НАРУЏБЕНИЦА

а) Овим неопозиво наручујем _____ примерака књиге ПРВА ЈУГОСЛОВЕНСКА ШАЛАНТОЛОГИЈА по повлашћеној цени од 23.200 динара.

б) Овим неопозиво наручујем следеће књиге библиотеке „ДРУГА СТРАНА СВЕТА“ по повлашћеној цени од 9.600 динара до књизи: (Заокружите број књиге коју наручујете)

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.

(име и презиме)

(улица и број)

(поштански број и место)

(телефон)

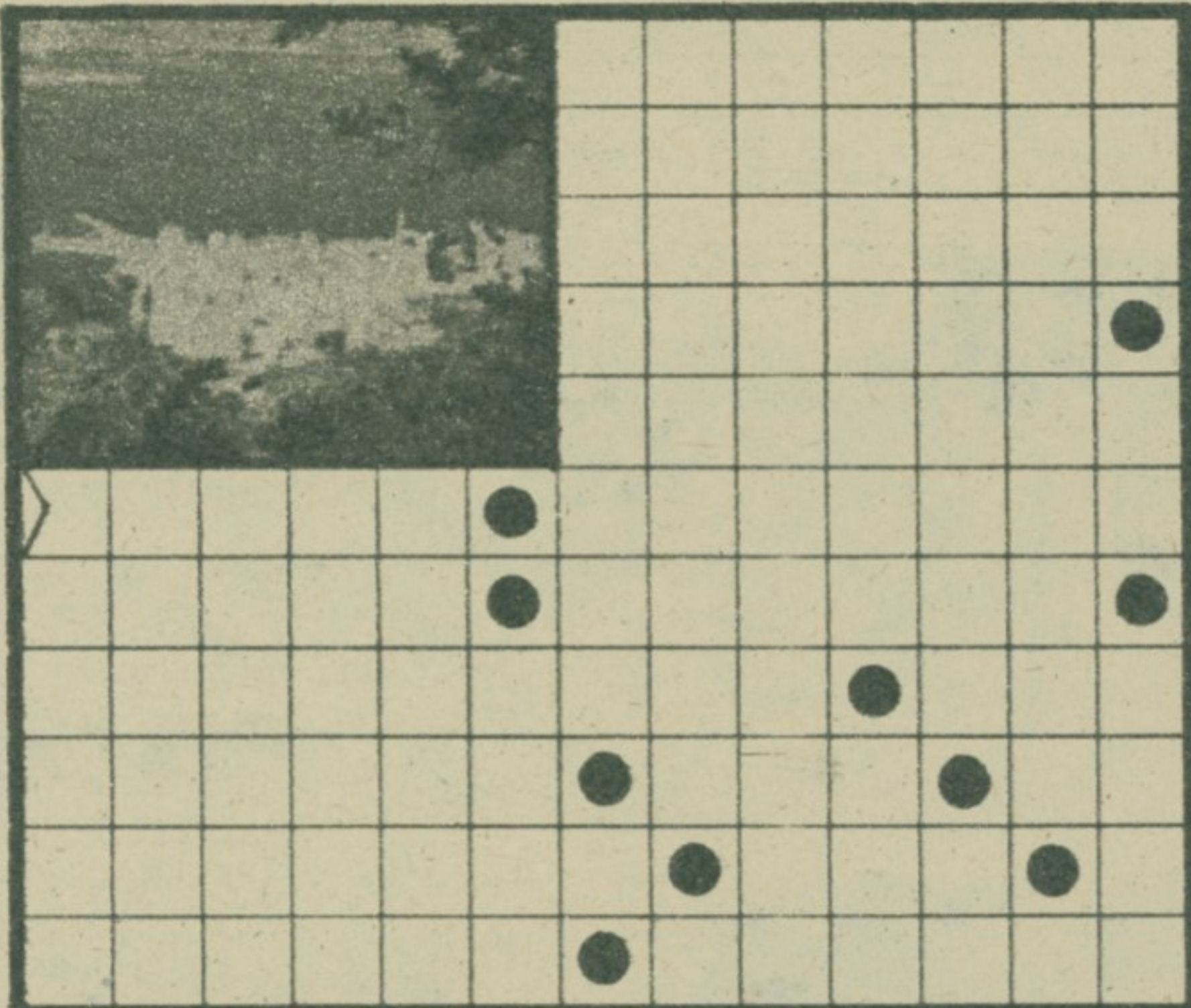
Наручите на адресу:

„ДРУГА СТРАНА СВЕТА“
34000 Крагујевац,
Поле Рибара 8

Књиге можете поручити и на телефон:
034/211-280 и 210-770

ЕНИМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНИЦА БЕЗ ОПИСА

На слици видите познати туристички центар на Црногорском приморју. Име овог града – летовалишта упишите у означена поља у првом реду испод слике. Затим укрштеницу решавате тако што већ готова решења из пописа уврштавате у мрежу водоравно и усправно. Речи (решења) у попису смо сврстали по азбучном реду.

ПОПИС:

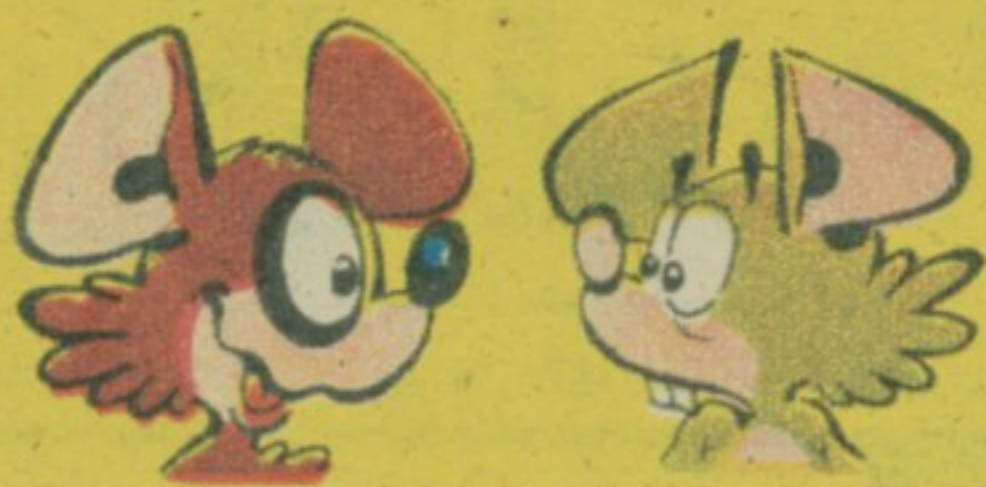
АЗИЈАТ – АРТ – БОБРОВ – БРАЗИЛИЈА – ВАК – ВЕЗИЦА – ВИДАТИ – ДРАВИД – ЕСТ – ИРИТАНС – ИСТОРИЧАРКА – ИСТУПАК – КРШ – ЛАТИ – ЛЕПЕТАНЕ – ЛИСТЕША – ЛС – МИСТЕРИЈА – ОПРЕЗ – ОТИЦАТИ – ОШАРАНОСТ – РЕВИЈА – СПЛИТИТИ – СМИСЛОВ – СТОПЕР – СТУПИТИ – ТВ – ТВОР – ТЕРИТАЛ – ТИЧИНО – ТРН – УПРЕТИ – ХАНЦАР – ШЦ.

ОШТРООКЕ

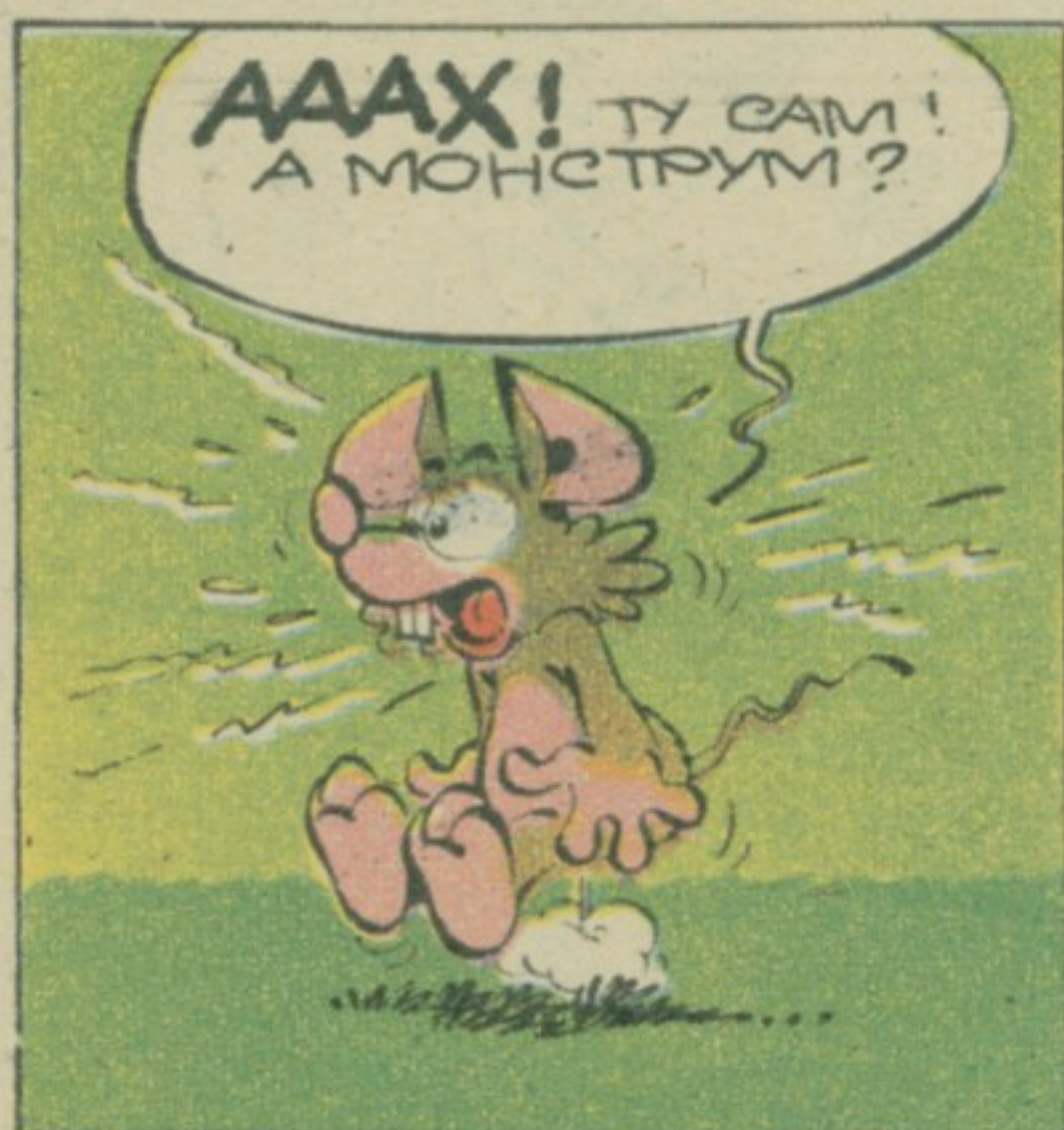
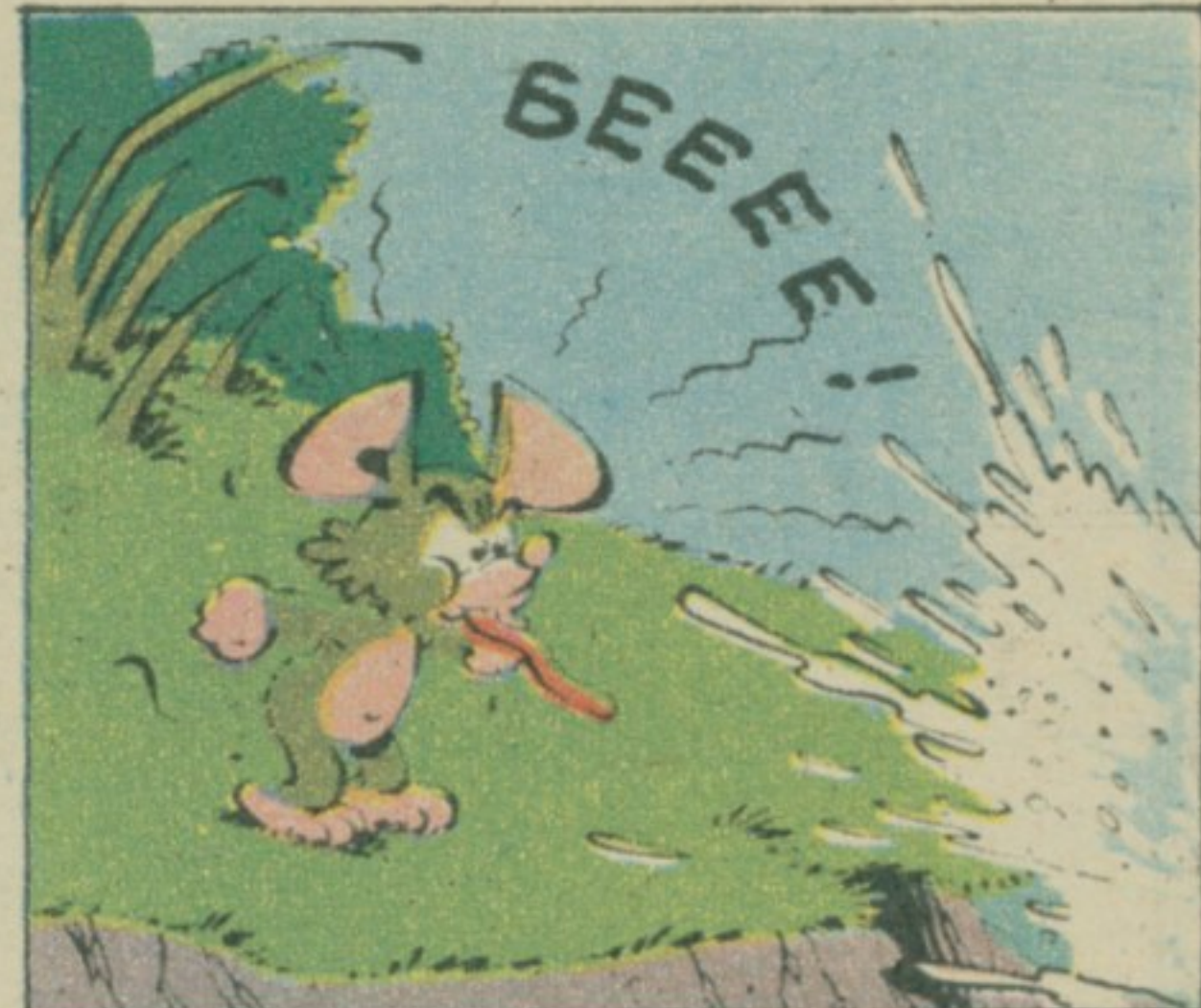
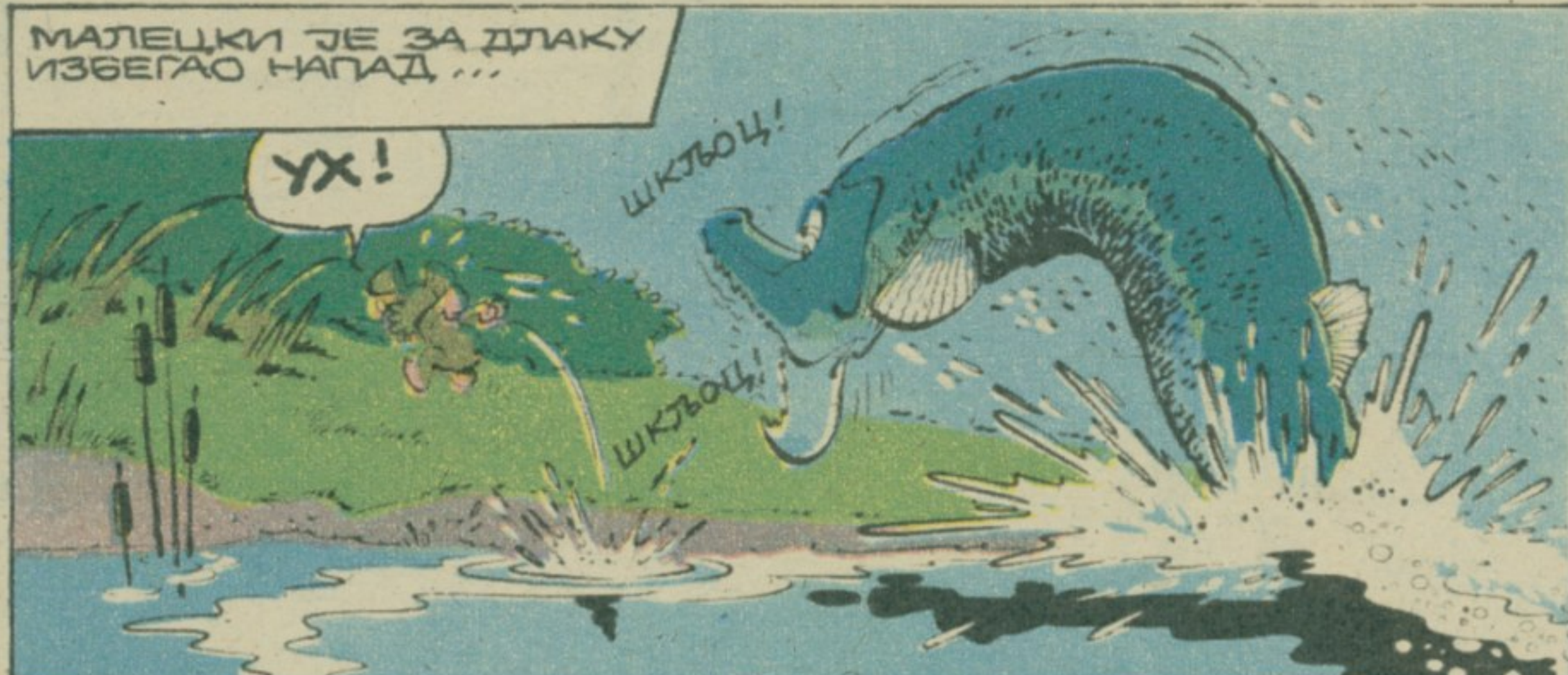
Једна од пет цртежа потпуно је једнак уоквиреном цртежу, гледано са супротне стране.

РЕШЕЊА НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

КРЦКО

МАЛЕЦКИ ЈЕ ЗА ДЛАКУ
ИЗБЕГАО НАПАД...

ШТИЖИ МОСТ

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

Руководилац ООУР-а и главни и одговорни уредник „Политикиног Забавника“
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Боковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Дарко Рибникар, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варатић, Радана Весовић, Олга Вукатиновић, Душан Глушац, Бојана Докић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кеџић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патригић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 1.000 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 11.052 динара, полугодишња 22.104 динара, годишња 44.208 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

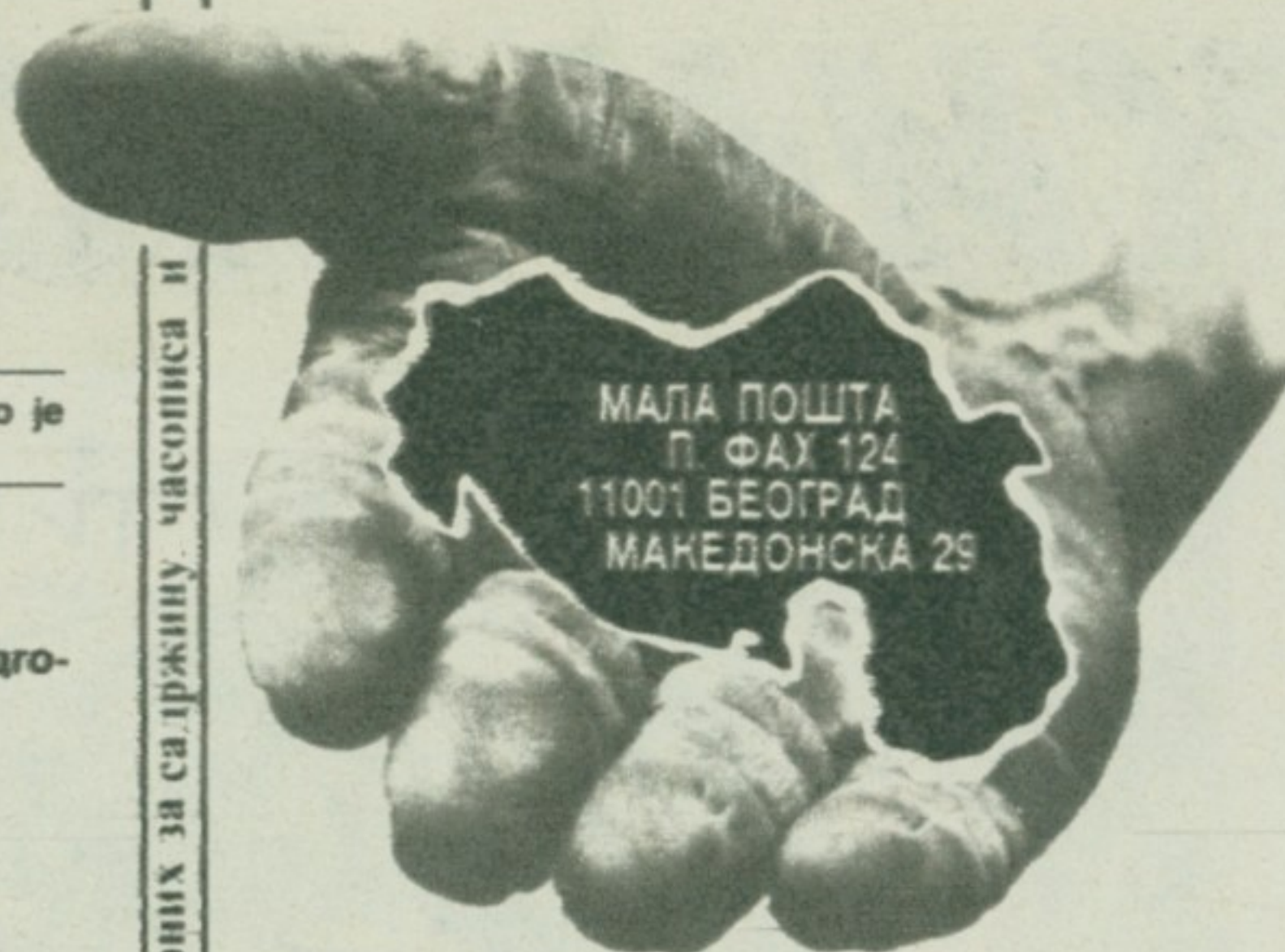
Тромесечна 22.104 динара, полугодишња 44.208 динара, годишња 88.416 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ – ООУР „Продаја“ – претплата на лист: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ:

САД	USD	37.-
СР НЕМАЧКА	DEM	67.-
ШВЕДСКА	SEK	229.-
ФРАНЦУСКА	FRF	224.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	56.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

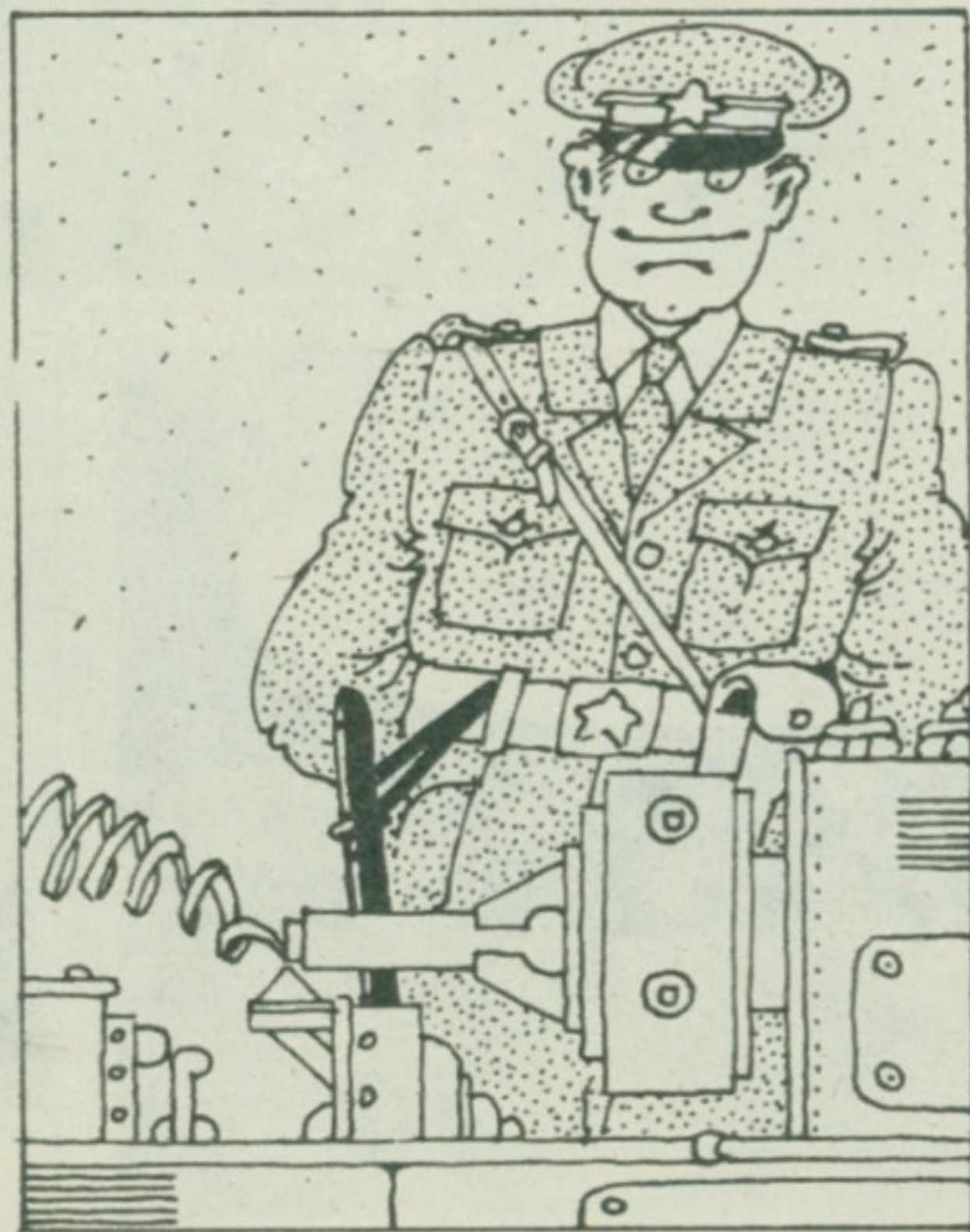

Машинац жели у милиционере

Имам 20 година. Завршио сам 3. степен машинске струке. Чуо сам од неких младих милиционера да после војске могу да упишем курс у Земуну за милицију. Курс траје 6 месеци. Молим вас, одговорите ми да ли је то тачно и кад и како се уписује?

ВОЈА МАРОВИЋ,
Касабске ливаде бб,
Шабац

Млади милиционери с којима си разговарао добро су те обавестили. Али, да би доспео на шестомесечни курс, морао би најпре да постанеш радник органа Унутрашњих послова. Општински, градски или републички СУП повремено расписује конкурс који објављује „Политика“ за „милиционера-приправника са завршеним 3. или 4. степеном средње школе“. На тај конкурс може да се јави свако ко испуњава услове који се траже. Ако буде примљен, орган унутрашњих послова у којем се запослио шаље га на шестомесечни курс. То је школовање интернатског типа и сви трошкови су плаћени. За то време милиционер је приправник, а кад заврши курс полаже посебан стручни испит после којег добија распоред на одређене послове и задатке. Воји саветујемо да, ако жели да постане милици-

онер, упутити писмо на адресе које дајемо, нека напише податке о себи и затражи обавештење о томе да ли ће конкурс бити расписан и какви су услови. Ево и адресе градског СУП-а Београда и РСУП-а СР Србије, може се обратити једном или другом:

ГСУП Београда
Управи за кадрове и организацију
11000 Београд, Ул. 29. новембра 107
или
РСУП СР СРБИЈЕ
Управи за кадрове и организацију
11000 Београд, Ул. кнеза Милоша 103

Самоуки вајар из Књажевца

Зовем се Бане Стојановић, из Књажевца сам и имам 35 година. По занимању сам машиниста за расхладну технику у Хладњачи „Џервин“. Редовно

читам Забавник, па бих желео да и моје скулптуре нађу место на страницама мог омиљеног листа. Моје скулптуре су комбинација вајарског дела природе и мог рада – дубореза. До прошле године оне су украшавале само наш стан, а од почетка ове видели су их и други: у јануару сам имао прву изложбу у мом родном Књажевцу, а потом и у бугарском граду Белоградчику. Снимљена је једна документарна ТВ емисија за Тимочки регион, а један кадар појавио се и у Београдској хроници – ето, имам већ и неко медијско искуство. О скулптурама могу рећи још то да су оне прави бисери природе: ја запажам и налазим облике људи, птица, животиња... Надам се да ћете ми испунити жељу, зато вам шаљем фотографију на којој је једна од тридесет мојих скулптура.

БАНЕ СТОЈАНОВИЋ,
Илије Бирчанина 8,
Књажевац

Са највећим задовољством испуњавамо жељу Банета Стојановића и објављујемо фотографију ове „балерине“ од дрвета. Желимо му још много успеха и подсећамо да су и неки велики и славни вајари почели баш овако, обликујући дрво нађено у природи.

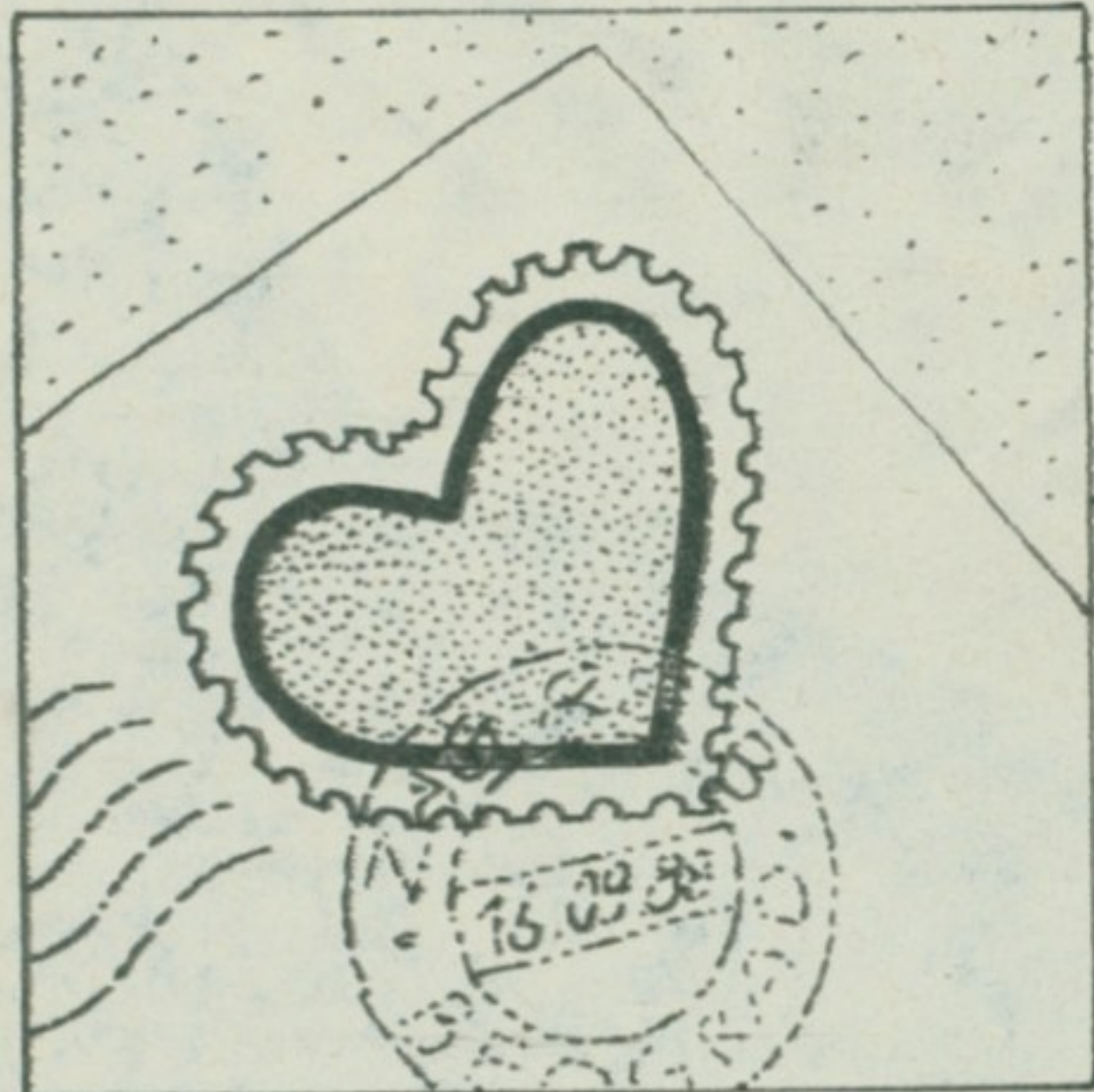
Београд - Загреб - Јелса

Молим вас да не баците моје писмо! Надам се да ће га, када га објавите, прочитати дечак који живи у Загребу и да ће ми се јавити. Желала бих да се наше тек започето пријатељство настави бар преко писама. Упознали смо се на плажи у Јелси. Тачније, у води док сам ја била са својим млађим братом а он са старијим братом. Има плаву, мало дужу косу и плаве очи. Ја сам имала лопту која је и помогла да се нас двоје упознамо. Мој брат је изашао из воде, а ми смо још мало остали и причали. Сазнала сам да је он Загрепчанин и да је у Јелси по тринаести (баксузни) пут, јер се његовој мајци свиђа то место. Рекла сам му да летујем са родитељима у ауто-кампу „Мина“, недалеко од плаже. На његово питање дали ћу доћи у Јелсу идуће године, одговорила сам му да не знам и да нисам сигурна. Рекао ми је да је у мају напунио 14 година, а ја њему да пуним 14 за три дана. Рекла сам му још да ми је то последње купање у Јелси ове године и да се сутрадан враћам за Београд, а он се вратио у Загреб 14. августа.

Мислим да ће ово бити довољно да се Загрепчанин с којим сам се упознала јави на моју адресу и надам се да ће то бити ускоро јер бих стварно желела да наставимо дружење.

БИЉАНА МИЛОШЕВИЋ
Вишњички венац 85,
Вишњичка Бања,
11000 Београд

Испуњавамо ти жељу, Биљана, и објављујемо твоје писмо. Надамо се да ће га твој вршњак из Загреба прочитати и јавити се, а ако то и не учини, вероватно ћеш добити много писама као и други млади када пошаљу адресе нашој

рубрици „Тражимо пријатеље“. Лепо је што и данас, у доба видеа и компјутера, има још младих којима није тешко да пишу писма!

Нова читатељка тражи старе бројеве

Почела сам да читам Забавник од 29. јула 1988, што значи од броја 1909. Веома ми се свидео онај додатак – један стари број Забавника – и одмах сам

одлучила да их почнем скупљати. Али, недостаје ми претходних 18 бројева. Зато молим читаоце Забавника да ми их пошаљу ако им не требају. Унапред хвала!

КАТАРИНА КОВАЧЕВИЋ,
Титова обала 57,
58216 Каштел Стари

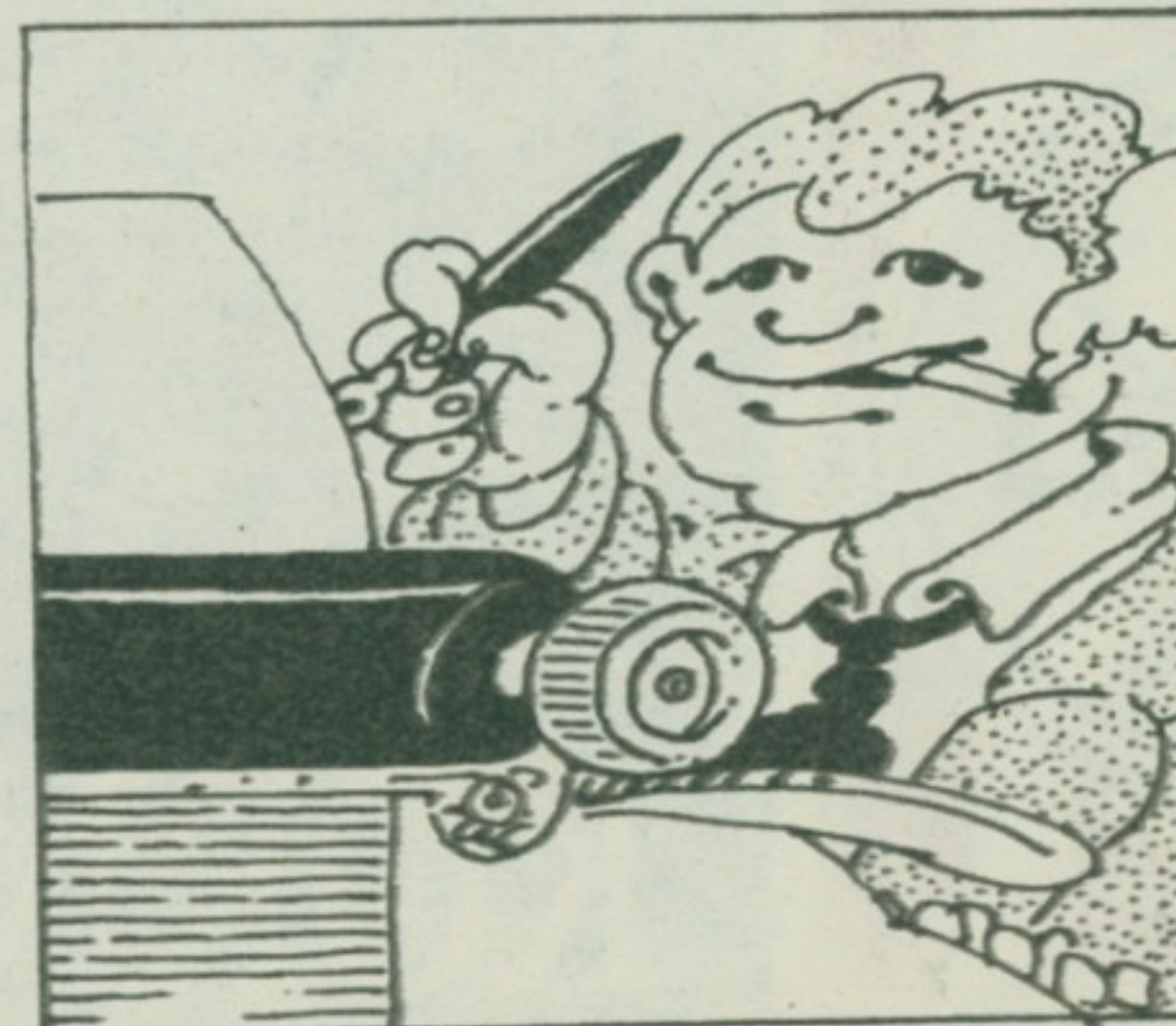
Надамо се да ће неко обрадовати Катарину старим бројевима (она очигледно мисли на репринте), а ми ћемо ускоро све читаоце новим „старим“ изненађењима. Катарина, остани и даље наша читатељка!

Новинар пише у стиху

Драги Забавниче,
У петнаест година мојих
Начитао сам се бројева твојих,
Одушевљен сам тобом био
И стопама твојим сам крочио
Новинарством се бавим
И све занимљиво на папир ставим
Анаграме, стихове, приче, скечеве,
коментаре,
Досетке, афоризме, и друго пишем и
бришем
Дошао сам на идеју да ти се јавим
Па зато ово писмо правим
Шаљем ти нешто
Што код тебе решавам често
здрово био и дуго излазио!!!!

ЖЕЉКО ДУДИЋ,
Светозара Милетића 52 а
Вршац

На песми хвала, драги колега,
Ал' живот је проза пре свега.
Новинарством ко се бави
много тога мора да држи у глави.
Здрав нам био и дуго још писао!

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Мурис Канџо, Маршала Тита 886, 72000 Зеница – жели да се дописује с младима из целе земље, сакупља постере.

Тамара Ерцег, Франца Прешерна 13, 78000 Бањалука – 11 година, сакупља постере „Брава“, сличице „Чунга-Лунге“, салвете и налепнице.

Ана Јанковић, Лењинова 183, 25233 Руски Крстур – 13 година, сакупља значке и постере.

Емилија Трнко, Војвођанска 72, 25000 Сомбор – 11 година, воли музику и спорт.

Ивана Балоговић, Таванкутска 2а, 41000 Загреб – 13 година, сакупља марке, постере, налепнице, спајалице и папирнате луткице, воли рок музику и животиње.

Адиса Јарановић, Јелачићи 42, 88420 Јабланица – 14 година, воли кошарку и забавну музику, сакупља постере.

Бранкица Ђонић, Булевар Лењина 20а, 18000 Ниш – 14 година, свира хармонику, сакупља салвете и постере.

Маја Стевановић, Сарајевска 12, 11000 Београд – 14 година, воли путовања, спорт, музику и дружење.

Снежана Недељковић, 34314 Доња Шаторња – 16 година, воли музику и спорт.

Мирела Житковић, Паићева 41, 58000 Сплит – 12 година, жели да се дописује са вршњацима из целе земље.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНИЦА БЕЗ ОПИСА: Смеслов, листеша, иступак, стопер, теритал, Будва, иританс, опрез, тичино, Бразилија, ест, ревија, арт, тв, отицати, крш, о, видати, ханџар.

ЗА ОШТРООКЕ цртеж број 3

Kad poželite
něšto stvorno ukusno,
potražite kornete **Pekabela**

KORNET

ДУШАН
РЕЈОВИЋ

Дружина КЛИКЕР

ДРУЖИНА, КЛИКЕР! ДР 20

